Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 80 (7470).

23 АПРЕЛЬ ПАЙШАНБА

Баҳоси 2 тийин.

КЕЧА ВАТАНИМИЗ ПОЙТАХТИ МОСКВАДА, ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРДА КОММУНИСТИК ПАРТИЯ ВА ДУНЁДА БИРИНЧИ СОЦИАЛИСТИК ДАВЛАТ БУНЁДКОРИ ҲАМДА РАҲБАРИ ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 111 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ МАЖЛИСЛАР БЎЛИБ ЎТДИ.

Ленин байроғи остида, Коммунистик партия раҳбарлигида коммунизм ғалабаси сари, олға!

(КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларидан).

ЗАФАРЛАРИМИЗНИНГ БУЮК МЕЪМОРИ

МОСКВАДА ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

ЛЕНИН ҳозирги кунда ҳам Советлар мамлакати зафарларининг фаол иштирокчиси, улуғ ва доно устозимиз бўлиб қолмоқда. Марксизм-ленинизмнинг бой хазинаси биз учун социализм ва коммунизм йўлида, бутун жаҳонда тараққиёт ва тинчлик йўлида революцион-ўзгартирувчилик фаолияти негизи бўлиб хизмат қилади. Ер куррасининг ҳамма қисмида Ленин номи жабр-зулмга, ҳуқуқсизлик, эксплуатацияга қарши оташин даъват бўлиб, башарият тараққийпарвар кучларининг жанговар бирдамлиги, бирлиги рамзи бўлиб жаранглнмоқда.

22 апрель куни Москвада Кремлдаги Съездлар саройида В. И. Ленин туғилган куннинг 111 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Залда пойтахт ва Москва областидаги корхоналарнинг илғорлари ва новаторлари, партия ветеранлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари фан ва маданият арбоблари, космонавтлар, Совет Қуролли Кучлари жангчилари ўтирибдилар. Чет эл дипломатлари, чет эллик меҳмонлар ҳозир бўлдилар.

Мажлис қатнашчилари **Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, М. А. Суслов, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, К. В. Русаков** ўртоқларни гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Президиумда СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Раисларининг ўринбосарлари, СССР министрлари, КПСС Москва область ва Москва шаҳар комитетларининг секретарлари, Ленин партиясининг ветеранлари, саноат ва қишлоқ хўжалигининг донгдор меҳнаткашлари, таниқли ҳарбий бошлиқлар, олимлар, жамоат ташкилотларининг вакиллари ўтиришибди.

Тантанали мажлисни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари **В. В. Гришин** очди.

СССР Давлат гимни садолари янграйди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари **К. У. Черненко** «Ленин таълимотига амал қилиб, ленинчасига ишлайлик» деган мавзуда доклад қилди.

Доклад зўр эътибор билан тингланди ва бир неча бор давомли қарсаклар билан бўлиниб турди.

Тантанали мажлис қатнашчилари ўринларидан туриб, баланд руҳ билан «Интернационал»ни айтадилар.

Шундан кейин катта байрам концерти бўлди.

(ТАСС).

ЛЕНИН ТАЪЛИМОТИГА АМАЛ ҚИЛИБ, ЛЕНИНЧАСИГА ИШЛАЙЛИК

В. И. Ленин туғилган куннинг 111 йиллигига бағишланиб Москвада ўтказилган тантанали мажлисда ўртоқ К. У. ЧЕРНЕНКО доклади

Азиз ўртоқлар!

Бугун биз Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг йиллигини тантанали нишонлаш учун йиғилдик. Бу сафар биз Ильич таваллудининг бир юз ўн бир йиллигини нишонлаяпмиз.

Бу галги Ленин хотираси куни партия билан мамлакат ҳаётидаги алоҳида даврга, коммунистлар, бутун совет халқи КПСС XXVI съезди қарорларини амалга оширишга зўр ғайрат ва шижоат билан киришган пайтга тўғри келди.

Съезд ленинизмнинг конкрет ишлардаги ва совет халқи режаларидаги тантанасини очиқ-равшан намойиш этди. Съездда айтилган гапларнинг ҳаммаси, унинг коммунистик қурилиш назарияси ва практикаси масалалари, сиёсий системани такомиллаштириш, экономика ва маданиятни ривожлантириш масалалари юзасидан берган йўл-йўриқлари, унинг жаҳон революцион жараёнига ва ташқи сиёсатига оид фикр ва хулосалари — мана шуларнинг ҳаммаси Ленин таълимоти билан чамбарчас боғланган. Мана шуларнинг ҳаммаси ленинизмнинг ўзгартувчилик кучини, унинг революцион руҳини ўзида мужассамлаштиради. Шу боисдан ҳам биз: «Ленин — ҳамиша биз билан» деб айтамиз.

Ленин — улуғ мутафаккир, назариётчидир. Лекин бу таъриф унинг ҳамма фазилатларини ифодалаб бермайди, Ленин революцион фикр билан революцион ишни бирга қўшди. У большевиклар партиясини, маркса-ленинча таълимотга амал қилиб, халқимизни жаҳоншумул тарихий зафарларга олиб келган маслакдош коммунистларнинг партиясини тузди.

Чинакам тарихий шахслар замонга ўзига хос ҳукм ўтказиш қобилиятига эга эканликлари аллақачон тан олинган. Ўн йиллар ўтар, асрлар ўтар, аммо бундай кишиларнинг тарихдаги роли тобора яққол, жозибали гавдаланиб тураверади, уларнинг инсоният тақдирига ўтказадиган таъсирининг теранлиги тобора яхшироқ сезилаверади. Мана шу кўламдаги шахслар орасида Россиянинг улуғ фарзанди — Ленин алоҳида, таъбир жоиз бўлса, ноёб ўрин олади.

Беҳисоя қобилиятли инсон, том маънодаги доҳий бўлган Ленин ижодий хусусиятларининг бойлиги билан кишини ҳайратга солади. Бу ўзига хослик ҳамма нарсада: фикр юритиш ва сиёсий фаолият характерида, ўз қизиқишларининг кенглиги ва хилма-хиллигида, мутафаккир ва профессионал революционерга хос фазилатларнинг беқиёс уйғунлигида кўринади.

Лениннинг порлоқ заковати жаҳон маданиятининг энг яхши ютуқларини ўзига сингдирди ва марксизмни ҳар томонлама ривожлантиришга қудратли омил бахш этди. Унинг оташ қалби озодлик ва адолатга муштоқ бўлган миллион-миллион мазлумларнинг қалби билан ҳамоҳанг уриб турар эди. Бинобарин, унинг бутун билимини, эксплуататорларга нисбатан бутун нафратини Лениннинг иродаси бир мақсадга — эски дунёни бузиб, мажақлаб ташлаб, янги дунёни, эркин меҳнат дунёсини барпо этишга қаратди.

Ленин, у тузган партия мана шундай баҳодирона жасорат кўрсатдилар. Ижтимоий муносабатлар тарихидаги буюк бурилиш — Улуғ Октябрь социалистик революцияси Ленин номи билан, унинг таълимоти билан, унинг революционерлик жўшқинлиги, кенг қамровли фаолияти билан чамбарчас боғланган. Социалистик Ватанимизнинг бутун тарихи Лениннинг номи ва таълимоти билан боғланган. «Ленин дастлабки беш йиллик мавж урган пайтда биз билан бирга бўлди. Ленин Улуғ Ватан уруши жангларида биз билан бирга бўлди. Совет Иттифоқи халқлари янги тарихий марраларга чиқиб, коммунизм қуриш вазифаларини амалий равишда ҳал этаётган ҳозирги пайтда ҳам Ленин биз билан биргадир», — Ленин тўғрисида ўртоқ Брежнев шундай деган эди. Бу — аниқ ва маънодор сўзлардир.

Владимир Ильичга 51 йилдан салкамроқ умр кўриш насиб этди. Аммо бу — қандай йиллар бўлди! Бу йиллар — турмалар, сургунлар билан ўтди, унинг ўзи айтганидек, «дўзох азоби», муҳожирлик даври, мағлубиятлар алами билан ўтди — тўхтовсиз кураш, революция йўлидаги, ғалаба йўлидаги тинимсиз иш билан ўтди.

Ниҳоят, революция ғалаба қозонди. Ленин биринчи социалистик давлатнинг раҳбари бўлиб қолди. Яна беҳисоя оғир синовлар бошланди: гражданлар уруши, интервенция ва қамал, вайронгарчилик, пистирмадан туриб ўқ узиш даври бошдан кечирилди. Инсон зоти ҳали кўрмаган сабр-матонат билан, инсон зоти ҳали кўрмаган куч-ғайрат билан ишлашга тўғри келди... Аммо улуғ мақсад улуғ ғайратни юзага келтиради деганлари ҳақ гап бўлиб чиқди. Ленин ҳамма қийинчиликлар ва тўсиқлар оша, ўзининг бутун умри давомида пролетариатнинг муқаррар озодлигига комил ишонч билан яшади.

Ленин халқнинг фикр-ўйларини, кайфиятини, орзу-умидларини жуда яхши билар эди, Владимир Ильични одамлар билан, партиядаги сафдошлар билан, омма билан доимий алоқасиз мутлақо тасаввур қилиб бўлмайди. У ўзига бош касб қилиб олган пролетар сиёсатчиси, революционер касби шуни талаб қилгани учунгина эмас, Ленин табиатининг ўзи ҳам шуни талаб қилар эди.

У дўстликни қадрлайдиган, дилкаш, хушчақчақ, самимий инсон, одамнинг дилидагини фаҳмлаб оладиган сезгир суҳбатдош эди. У кибр-ҳавони асло билмас, ўз обрў-эътиборига асло маҳлиё бўлмас, ўзини баланд тутмас эди. Лениннинг сафдошлари, унинг дўстлари ва ҳатто душманлари ҳам унинг мана шу фазилатларини хотирлайдилар. Тарихдаги энг кенг халқ ҳаракатининг чинакам халқчил йўлбошчиси ҳақиқатан ҳам шундай зот эди.

Ленин бизга беҳисоя бой мерос қолдирди. Бу мерос — бизнинг давлатимиз, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқидир. Бу мерос — бизнинг курашда тобланган партиямиз, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидир. Бу мерос — жамиятни революцион тарзда қайта қуришнинг замон синовидан ўтган назарияси ва методологиясидир.

Лениннинг мероси биз яшаб турган бутун дунёга, бутун даврга ғоят зўр таъсир ўтказиб келди ва ўтказмоқда. Жаҳондаги кучларнинг ҳозирги жойланишига, дунёдаги асосий зиддиятларга, озодлик курашининг асосий проблемаларига бир назар ташланг. Буларнинг илдизлари, ирмоқлари Ленин ва ленинчилар империалистик эксплуатациянинг жаҳон системасида биринчи туйнук очган унутилмас йилларга бориб тақалади.

Ўшандан бери орадан олтмиш йилдан кўпроқ вақт ўтди. Янги дунё қийин, баъзан уқубатли йўллардан бориб қарор топмоқда. Аммо революциялар шамоли, Ленин ғоялари социал тараққиёт кемасига янги куч бахш этиб турибди. Инсониятнинг орзу-умидлари ҳам — мана шундадир.

КПСС XXVI съездининг қарорлари — партиянинг ленинча стратегияси

Ўртоқлар! КПСС XXVI съезди бўлиб ўтганига ҳали икки ой ҳам тўлгани йўқ. Партия белгилаган режалар рўёбга чиқа борган сайин бу съезднинг тарихий аҳамияти тобора кўпроқ сезила бориши шубҳасиз. Аммо ҳозирнинг ўзидаёқ XXVI съезд КПСС XXIV ва XXV съездларининг стратегик йўлини ривожлантириб, 80-йилларнинг бошларида жамиятимиз олдида, халқимиз олдида пайдо бўлган туб масалаларга аниқ-равшан жавоб берди, деб айтиш учун ҳамма асослар бор.

Ленин социалистик қурилиш проблемаларига вазминлик ва новаторлик билан реалистик ёндашиш зарурлигини доимо таъкидлар эди. У бизга Маркснинг революцион назариясига содиқ бўлишни васият қилган эди. Бу назария, Ленин ибораси билан айтганда, «ҳеч чўчимай келажакни олдиндан кўриш ва уни амалга ошириш соҳасида дадил амалий ҳаракат қилиш» имконини беради. Назарияга ва практикага айни мана шундай, ленинчасига ёндашиш руҳи XXVI съезднинг муҳитини, съезд чиқарган хулосаларнинг характерини белгилаб берди.

Съезд коммунизм йўлидаги қонуниятли, тарихан узоқ давом этадиган босқич бўлмиш ривожланган социализмнинг энг зарур иқтисодий ва социал-сиёсий проблемаларини ленинчасига теранлик билан ўртага қўйиб, таҳлил этди. Шу тариқа совет коммунистларининг съезди маркса-ленинча назарияга ва коммунистик қурилиш практикасига катта ҳисса қўшди. Келгусидаги кўп йиллар учун пухта йўл-йўриқлар берди. Партия ўзининг бутун ишида мана шу йўл-йўриқларга амал қилади. Партиянинг янги таҳрирдаги программасини тайёрлаш иши ҳам мана шу йўл-йўриқлар асосида олиб борилади.

XXVI съезд экономикани совет кишилари фаровонлигини оширишга алоқадор хилма-хил вазифалар сари янада чуқурроқ буриб юбориш йўлини давом эттирди. «Конкрет инсон ҳақида, унинг эҳтиёж ва талаблари ҳақида амалда ғамхўрлик қилиш партия иқтисодий сиёсатининг бош ва пировард мақсадидир» — дейилади КПСС Марказий Комитетининг Ҳисобот докладида.

Халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни ва хизмат кўрсатишни ривожлантиришнинг ҳозир ишлаб чиқилаётган программасида мана шу принципиал кўрсатма ўз ифодасини топмоқда. Сизларга маълумки, шу беш йилликда «Б» группа тармоқларининг ривожланиш суръатларини маълум даражада жадаллаштириш кўзда тутилган. Бунда гап шунчаки ибораларга зўр бериш тўғрисида, маблағ ва кучларни механик тарзда қайта тақсимлаш ҳақида бораётгани йўқ. Ишнинг моҳияти, таъбир жоиз бўлса, энг зарур соҳаларни жадал ривожлантириш, коммунистик қурилишнинг ҳамма жабҳалари бўйлаб ҳеч тўхтовсиз олға ҳаракат қилиш зарурлигидан иборат.

Партия махсус озиқ-овқат программасини ишлаб чиқиб, амалга оширишга жуда катта аҳамият бермоқда. Аҳолини маҳсулотлар билан узлуксиз таъминлаш вазифасини имкони борича қисқа муддатларда ҳал этиш керак — масала мана шу тарзда қўйилмоқда, мақсадимиз ҳам мана шу. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини, аграр-саноат комплексининг барча тармоқларини ҳар тарафлама ривожлантириш эса бу мақсадга эришишнинг бош воситасидир. Қишлоқ хўжалигини унинг маҳсулотини асраш ва қайта ишлаш билан, шунингдек сотиш билан шуғулланувчи тармоқлар билан мустаҳкамроқ бирлаштириш лозим. Бошқача қилиб айтганда, қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштиришни кўпайтириш билангина кифояланиб қолмасдан, ишни ҳар килограмм дон, гўшт, сабзавот, мевани сира нобуд қилмай истеъмолчига етказиладиган тарзда йўлга қўйиш ҳам керак.

Бу — кенг миқёслаги муҳим вазифадир. Кишиларнинг эҳтиёжлари тўхтовсиз ўсмоқда. Бунинг устига ҳамма иш ҳам дарҳол кўнгилдагидек бўлавермайди. Ҳар қандай ишда нуқсонларни тузатишга, камчиликларнинг ўрнини тўлдиришга тўғри келади. Мутлақо равшанки, озиқ-овқат программасининг бажарилиши алоҳида диққат-эътиборни, қатъият ва собитқадамликни талаб қилади. Бу иш масъулиятсизлик, бўшанглик, идоравий парокандалик ва хўжасизликнинг ҳар қандай кўринишларини тезроқ тугатишни, синаб кўрилмаган, янги йўлларни дадилроқ қидиришни талаб қилади.

Ўз-ўзидан равшанки, ўртоқлар, халқ фаровонлигини ошириш пишиқ-пухта иқтисодий пойдеворга, халқ хўжалиги барча тармоқларининг мувозанатли ўсишига таяниши лозим. «Бошқариш ва сиёсат юритиш санъати, — деб таълим берган эди Ленин, — ўзингнинг асосий кучларингни ва эътиборингни қаерга қаратиш кераклигини ўз вақтида ҳисобга олиш ва билишдан иборатдир». КПСС XXVI съезди Ленин методологиясига амал қилиб, партияни, совет халқини асосий куч ва эътиборни ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлашга, иш самарадорлиги ва сифатини оширишга, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга қаратишга чақирди. Ривожланишнинг устун равишда интенсив йўлига ўтишни ниҳоясига етказиш — замон талабидир.

Биз камроқ чиқим қилиб, энг кўп натижаларга эришишга интиляпмиз. Съездда ўртага ташланган: «Экономика тежамли бўлиши лозим!» деган шиорнинг моҳияти мана шундан иборат. Хўжалик юритишга янада тежамкорлик билан ёндашиш тўғрисида гап бормоқда, бу эса аввало илгари вужудга келиб қолган кўпгина одатларни, нусхаларни йўқ қилишни, миқдор кўрсаткичларини кўзлайдиган ва сифат кўрсаткичларига етарли баҳо бермайдиган фикр ва практикани қатъият билан тугатишни талаб қилади. Хўжалик механизмининг ҳар бир бўғини ва бутун мана шу механизмнинг ўзи узилишларсиз, бир маромда, бенуқсон ишлаб туриши тўғрисида гап бормоқда. Келгуси даврдаги партия иқтисодий сиёсатининг энг муҳим йўл-йўриқларидан бири мана шундан иборат.

Ўртоқлар! Етук социализм шароитида демократияни янада такомиллаштирмай, меҳнаткашларнинг онглилиги ва ташаббускорлигини оширмай туриб, хуллас жамиятнинг ижтимоий-сиёсий ва маънавий тараққиёти деб аталган жамики белгиларсиз экономикани ривожлантириб бўлмайди.

Бўлиб ўтган съезд «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 — 1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари»ни маъқуллади. Шу ҳужжат номининг ўзи ҳам рамзий маънога эга. Бу ном иқтисодий масалалар социал тартибдаги вазифалар билан ғоят чамбарчас боғлиқ равишда кўрилишини таъкидлайди. Партия мамлакатнинг эртанги кунини иқтисодий ва илмий-техникавий потенциал ўсиши билангина чекланмасдан, совет кишиларининг таъминотини кўпайтиришдан ҳам иборат, деб билади. Жамиятнинг социал-синфий ва миллий тузилишини янада ривожлантириш вазифаси ҳам муҳим вазифадир.

Етук социализм шароитида зўр социал ва сиёсий аҳамиятга молик жараёнлар содир бўлмоқда. Совет жамиятининг социал бир хиллиги кучаймоқда, ишчилар синфи, деҳқонлар ва зиёлилар, барча миллат ва элатлар ўзаро тобора яқинлашмоқда, совет умумхалқ давлати ривожланиб, мустаҳкамланмоқда. Мана шу силжишларнинг ҳаммаси СССРнинг янги Конституциясида мустаҳкамлаб қўйилган.

Съездда Л. И. Брежнев: жамиятнинг синфсиз структураси асосан ва бошлича етук социализмнинг тарихий доирасида вужудга келиб боради, деган муҳим назарий қоидани илгари сурди. Бу хулоса зиммамизга кўп мажбурият юклайди, ўртоқлар. Келгуси йилларда партиянинг социал сиёсати нималарга қаратилиши лозимлигини бу хулоса яққол кўрсатиб турибди.

(Давоми иккинчи бетда).

ДОҲИЙ ҒОЯЛАРИГА САДОҚАТ

ТОШКЕНТДА ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

ЎЗБЕКИСТОН меҳнаткашлари бутун совет халқи билан, барча тараққийпарвар кишилар билан биргаликда Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 111 йиллигини тантанали вазиятда нишонламоқдалар. Улар ана шу шонли санани КПСС XXVI съездининг тарихий қарорлари вужудга келтирган зўр сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати жўш урган шароитда, барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — партия ленинчи Марказий Комитети теварагига маҳкам жипслашган ҳолда кутиб олдилар.

22 апрель куни Тошкентда В. И. Ленин номидаги СССР халқлари дўстлиги саройида ўтказилган тантанали йиғилиш В. И. Ленин туғилган куннинг 111 йиллигига бағишланди.

Ленин ишининг содиқ давомчиси, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ғоят баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланди.

Доклад қилиш учун сўз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Е. Айтмуротовга берилди.

Докладчи Ильичнинг ҳаёти ва фаолиятини батафсил тавсифлаб, қуйидагиларни таъкидлади: Ильичнинг барҳаёт ғоялари совет кишиларининг буюк зафарларида муваффақиятли суратда амалга оширилди ва амалга оширилмоқда, асримизнинг зафарли пролетар, халқ-демократик, миллий-озодлик революциялари практикасида ўзининг порлоқ ифодасини топмоқда ва ҳозирги вақтда коммунистик ва ишчи партияларнинг курашига тўғри йўл кўрсатиб бермоқда.

Ўзбекистон ССР экономикаси ва маданиятининг барқ уриб ўсганлиги революция доҳийсининг васиятлари тантана қилганлигини, Ленин чизиб берган режалар амалга ошганлигини яққол кўрсатувчи намунадир. Ўзбекистон Совет ҳокимияти йилларида Октябрь революцияси, Коммунистик партиянинг ленинча миллий сиёсати туфайли, оғамиз — улуғ рус халқининг, мамлакатимиздаги барча халқларнинг беғараз ёрдами туфайли эндиликда қудратли индустрияга, ғоят ривожланган қишлоқ хўжалигига, илғор фан ва маданияти юксалган навқирон социалистик республикага айланди. Республика меҳнаткашлари КПСС XXV съездида берилган ваъдани шараф билан бажардилар: Ватан пахтачилиги тарихида биринчи марта олти миллион тоннадан кўпроқ пахта етиштирилди. Республика съезд қарорларини амалга оширишда эришган жуда катта муваффақиятлари, ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажарганлиги учун Ленин ордени билан мукофотланди. Ҳозирги вақтда Ўзбекистон ССР байроғида беш орден ярқираб турибди.

Ўн биринчи беш йиллик совет халқи олдида янги буюк истиқболлар очиб беради. Бу истиқболлар ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС XXVI съездида қилган докладида ҳамда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981-1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишларда ўзининг кенг ифодасини топди.

Барча совет кишилари каби республика меҳнаткашлари ҳам, деб уқтириб ўтди докладчи, шонли санани байрам қилиш билан партиянинг фаолиятини якдиллик билан маъқуллаганликларини изҳор этадилар, халқ бахт-саодати тўғрисида, Ватаннинг қудратини ўстириш ҳақида, Ер юзида мустаҳкам тинчлик ўрнатиш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганликлари учун КПСС Марказий Комитетидан, унинг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневдан астойдил миннатдор эканликларини билдирадилар. Улар меҳнатда янада кўпроқ муваффақиятларга эришишга, ўн биринчи беш йиллик топшириқларини ва олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга қатъий қарор бергандирлар. Республика меҳнаткашлари ўзларининг ватанпарварлик туйғуларини В. И. Ленин туғилган куннинг 111 йиллигига бағишланган коммунистик шанбаликда яққол намойиш қилдилар.

Совет кишиларининг КПСС XXVI съезди белгилаган тарихий режаларни амалга оширишга қаратилган фидокорона меҳнати партия билан халқнинг бузилмас бирлигини жуда ёрқин мужассамлаштиради. Бу бирлик Ильичнинг буюк васиятларини амалга оширишда янги ғалабаларимизнинг гаровидир.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, Ю. П. Максимов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат Л. Н. Мелкумов, БКП Хасково округ комитетининг секретари А. Тенев бошчилигидаги Болгария Халқ Республикаси Хасково округи делегацияси иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

Халқлар хотирасида мангу яшайди

Коммунистик партия ва Совет давлати асосчиси Владимир Ильич Ленинга бўлган меҳр-муҳаббат совет кишилари қалбида мангу яшайди. Ильич туғилган куннинг 111 йиллиги кунида Тошкент шаҳри ва Тошкент области меҳнаткашларининг минглаб намояндалари Ўзбекистон пойтахтидаги жаҳон пролетариати доҳийси номи билан аталган бош майдонга келишди. Чет мамлакатлардан келган меҳмонлар ҳам шу ерда ҳозир бўлишди.

Барҳаёт Ленин ғояларига садоқат рамзи сифатида В. И. Ленин улуғвор ҳайкали пойига гуллар қўйилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советидан, Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи ҳарбий кенгаши, Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети, шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетидан, шаҳар корхоналари ва муассасалари коллективларидан гуллар қўйилди.

Гуллар қўйиш тантанали маросимида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолари Е. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, Ю. П. Максимов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев, Н. Ж. Худойбердиев иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ЛЕНИН ТАЪЛИМОТИГА АМАЛ ҚИЛИБ, ЛЕНИНЧАСИГА ИШЛАЙЛИК

(Боши биринчи бетда).

Мана шу сиёсат замирида айниқса унчалик обод бўлмаган районларда уй-жой, маданий-маиший қурилишни жадал суръатлар билан олиб бориш; оз малака талаб қиладиган ва оғир жисмоний меҳнатни қисқартириш; иш ҳақи ва пенсияларни ошириш; бутун тақсимот соҳасини такомиллаштириш кўзда тутилади. Миллион-миллион кишиларга бевосита дахлдор бўлган мана шу масалаларнинг ҳаммасини партия давлат тартибида ҳал этиладиган масалалар деб ҳисоблайди. Бас, шундай экан, бу масалаларга давлат нуқтаи назаридан ёндашмоқ керак.

Социал соҳадаги ўзгаришлар сиёсий устқурма билан бевосита боғлиқдир. Совет сиёсий системасида касаба союзлари, комсомол, меҳнаткашларнинг бошқа бирлашмалари партия раҳбарлигида жуда катта роль ўйнамоқдалар, бу система турли социал группаларнинг манфаатларини ғоят зўр эътибор билан ҳисобга олиш, мувофиқлаштириш, бу манфаатларни бутун жамият манфаатлари билан, коммунистик қурилиш вазифалари билан бирга қўшиш имконини беради. Бинобарин, совет сиёсий системаси жамият ишларини кун сайин бошқариб боришга меҳнаткашларнинг тобора кўпроқ катта оммасини реал равишда жалб қилиши ўз-ўзидан равшан. Бизнинг кучимиз, бундан буёнги муваффақиятларимизнинг гарови мана шундадир.

КПСС Марказий Комитетининг Ҳисобот докладида иқтисодий ва социал сиёсатнинг асосий вазифалари янги инсонни шакллантириш, шахсни ҳар томонлама камол топтириш билан бир бутун қилиб боғланган. XXVI съезд ҳужжатлари ва қарорларида меҳнаткашларни бевосита тўлқинлантираётган масалаларнинг кўплиги, съезд ғоялари, қоидалари ҳар бир кишига, унинг манфаатларига, фикр-ўйлари ва ҳис-туйғуларига қаратилганлиги бу ҳужжатлар ва қарорларнинг ўзига хос ёрқин хусусиятларидир.

Партиянинг инсонпарварлик мақсадлари ва сиёсати совет кишиларининг осойишта ва муносиб равишда яшашига, муваффақиятли меҳнат қилишига халақит берадиган жамики иллатларга қарши муросасиз курашдан ажралмасдир. «...Барча ташкилий, молиявий, юридик воситалар ёрдамида, деди ўртоқ Брежнев, текинхўрлик, порахўрлик, чайқовчиликка, меҳнатсиз даромад қиладиганларга, социалистик мулкка кўз олайтиришларга олиб борадиган ҳар қандай йўлларни маҳкам беркитиб ташлаш керак», КПСС Марказий Комитети барча партия комитетлари, ҳамма давлат ва жамоат ташкилотлари амалий ишларда мана шу кўрсатмага риоя қиладилар, деб ишонч билдиради.

Съезд мана шу мураккаб масалалар тўғрисида гап борганида умуман янги инсонни камол топтириш каби, бу масалани ҳал этишда ҳам социал-иқтисодий сиёсатнинг мустаҳкам пойдеворига таяниш лозимлигини уқтирди. Агар салбий ҳодисаларни одамлар онгидаги «ўтмиш сарқитлари»дангина иборат қилиб қўйилса, ҳозирги практикадан, у ёки бу ходимларнинг нуқсонларидан қидириш лозим бўлган камчиликлар, сабаблар диққат-эътибордан четда қолади. Бунда сўз орқали тарбиялаш билан ҳаёт орқали тарбиялаш ўртасида узилиш пайдо бўлиши мумкин. Бунга йўл қўйиб бўлмайди.

Съезд идеология, сиёсий тарбия иши ҳамма жойда одамларга, уларнинг меҳнат ва турмуш шароитларига эътиборли бўлиш билан мустаҳкамланишини талаб қилди. Башарти ишлаб чиқаришни деб ёки бошқа ҳар қандай баҳоналарни кўрсатиб одамларнинг эҳтиёжлари тўғрисидаги ғамхўрлик иккинчи ўринга суриб қўйилса, бунинг натижасида одамларгагина эмас, ишлаб чиқаришнинг ўзига ҳам зарар етади.

Ишга ленинча ёндашиш инсонга ғамхўрлик ва ишончни юксак талабчанлик билан бирга қўшади. Партия ҳам шундай қилмоқда. Съезд ўзининг бутун руҳи, бутун мазмуни билан ҳар бир инсоннинг энг яхши фазилатларини намоён этишга, ташаббускорликка кенг йўл очиб қўйишга, ҳалол меҳнатнинг қадр-қимматини кўтаришга ундайди. Инсон қандай бўлса, у қандай меҳнат қилса, жамиятимиз ҳам шундай бўлади. Партия Лениннинг мана шу фикрига ҳамиша асосланиб келди ва асосланаверади.

Ўртоқлар! Очиқ-равшан шуни айтиш мумкинки, съезд қарорларини, унинг ғояларини коммунистларгина эмас, барча меҳнаткашлар ҳам маъқулладилар. Ана шу қарорлар ҳозирнинг ўзидаёқ турмушга татбиқ этила бошлади. КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг қарорларида саноатнинг бир қанча тармоқларини ва энергетикани ривожлантиришнинг конкрет тадбирлари белгиланди. Россия Федерациясининг Ноқоратупроқ ва Марказий Қоратупроқ районлари қишлоқ хўжалигини юксалтириш юзасидан қўшимча тадбирлар ишлаб чиқилиб, амалга оширилмоқда. Советларнинг хўжалик қурилишидаги ҳуқуқлари кенгайтирилди, ишчилар, хизматчилар ва колхозчилар пенсияларининг минимал миқдорлари оширилмоқда, болали аёлларга бериладиган ёрдам кўпайтирилмоқда.

Съезддан кейинги Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси «Самарали ва сифатли ишлаймиз!» шиори остида тобора мавж урмоқда.

Яқинда шу йилнинг биринчи кварталида халқ хўжалигини ривожлантириш якунлари чиқарилди. Бу якунлар умуман чакки эмас, мамлакат саноати маҳсулотнинг умумий ҳажми, меҳнат унумдорлигини ошириш ва буюмларнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан белгиланган планни ошириб бажарди.

Ленин билан чамбарчас боғланган шаҳар — Москва коммунистлари, барча меҳнаткашлари XXVI съезд қарорларини амалга оширишга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Совет ҳокимиятининг энг оғир дастлабки йилларида Ленин шу ерда туриб партия билан мамлакатга раҳбарлик қилган эди. Бу ерда Ленин неча марталаб завод ва фабрикаларга борган, ишчилар билан суҳбатлашган, улар ҳузурида нутқ сўзлаган эди. Ленин Москва пролетарлари намуна бўлиб хизмат қиладилар, уларга «бошқа шаҳарларнинг ишчилари эргашиб борадилар» деб умид қилган эди. Ленин наказига садоқатли бугунги москваликлар, Москва партия ташкилоти ҳам коммунизм бинокорларининг олдинги сафларида бормоқдалар.

Бутуниттифоқ ленинча шанбалиги чинакам меҳнат байрами бўлиб қолди. Меҳнаткашларнинг ўзлари билдирган фикрни эътиборга олиб, шанбаликда ишлаб топилган маблағни оналик ва болаликни муҳофаза этишни янада яхшилашга, жумладан, туғруқхоналар, мактабгача тарбия муассасалари қурилишига, шунингдек уруш ва меҳнат ветеранларига медицина хизмати кўрсатишга сарфлашга қарор берилди. Шанбаликнинг барча қатнашчилари маблағни мана шу мақсадларга ишлатишга рози бўлишлари шубҳасиз.

Ўртоқлар! Партия XXVI съездининг асосий сиёсий ҳужжати — Леонид Ильич Брежневнинг КПСС Марказий Комитети номидан қилган Ҳисобот доклади зўр назарий ва амалий аҳамиятга эгадир. Бу ҳужжат тараққиётимизнинг ҳар бир проблемасига вазминлик билан реалистик ва айни вақтда дадил, новаторларча ёндашиш намунасидир. Марказий Комитетнинг Ҳисобот доклади, съезднинг қарорлари барча коммунистлар, ҳамма совет кишилари ақл-заковатининг ижодий ишини кучайтиради.

КПСС Марказий Комитетига юборилаётган кўпдан-кўп хатларда съезд якунларига юксак баҳо берилмоқда. Партиянинг донишмандлигига ишонч руҳи билан суғорилган шу хатларда КПСС Марказий Комитетига, унинг Бош секретари Леонид Ильич Брежневга ташаккур изҳор этилган. Хатларнинг авторлари Леонид Ильичнинг «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ» китобларига қайта-қайта мурожаат қилмоқдалар. Бу китобларни улар эсдаликларгина эмас, балки аввало ҳозирги ва келгусидаги ишларимизга бевосита тааллуқли бўлган ўтмиш сабоқлари тўғрисида сидқидилдан қилинган чуқур мазмунли, дилкаш, суҳбат деб билмоқдалар. Бу китобларни улар Ленин тахлитидаги коммунистнинг ҳаёти ва фаолияти намунаси деб билмоқдалар.

Ўз халқининг, ўз партиясининг содиқ фарзанди Леонид Ильич Брежнев уруш йилларида ҳам, тинч даврда ҳам ленинчи коммунист қаерда бўлиши лозим бўлса, ҳамиша ўша ерда — энг қийин жойларда, мамлакат ҳаётининг энг муҳим масалалари ҳал этилаётган жойларда бўлди. Ўртоқ Брежнев билан ёнма-ён ишлаётган ҳамма кишилар унинг хайрихоҳлиги юксак талабчанлик, принципиалликдан ажралмас эканини биладилар. У ҳар бир масала хусусида пухта ўйлаш маҳоратини партия қарорларини амалга оширишдаги ноёб қатъиятлик билан қўшиб олиб боради. У одамларни энг мураккаб вазифаларни бажаришга жипслаштириш ва уюштиришга ҳаммадан кўра ҳам моҳир кишидир.

Бизнинг мураккаб давримизда айни Леонид Ильич Брежнев жаҳон майдонида мамлакатимиз манфаатларини ҳимоя қилаётганлиги, бу манфаатларни муносиб равишда қатъият билан ҳимоя қилаётганлиги бизнинг бахтимиздир, ўртоқлар. Бутун Ер куррасидаги барча софдил кишиларнинг кўз ўнгида унинг номи, унинг иши тинчлик ва социал тараққиёт сиёсатининг, улуғ Ленин асос солган сиёсатнинг тимсолидир.

Ленин таълимотига амал қилиб, ленинчасига ишлаётган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси бундан буён ҳам ана шу бирдан-бир тўғри сиёсатга содиқ бўлиб қолаверади, коммунистик қурилиш йўлидан муттасил олға бораверади!

Совет Иттифоқининг 80-йиллардаги Тинчлик программаси

Ўртоқлар! 1918 йилда, ёш Советлар Республикаси ҳали бир ёшга ҳам тўлмаган бир пайтда Ленин ҳаққоний ифтихор билан бундай деб ёзган эди: «...Гарчи бизнинг республикамиз империалистлар томонидан қийновга солинган, таланган бўлса ҳам, биз, социалистик республика сифатида, империалистик урушдан ташқарида қолдик ва тинчлик байроғини, социализм байроғини бутун дунё олдида кўтариб чиқдик». Бизга қандай дағдаға қилмасинлар, бизнинг бошимизга қандай синовлар туширмасинлар, совет коммунистлари бу байроқни ҳамиша баланд кўтариб бордилар. Ленин партияси ташқи сиёсатда комил ишонч билан мудом Ленин йўлидан бораётганини КПСС XXVI съезди яна бир карра кўрсатди!

80-йилларнинг бошларида халқаро вазият жиддий равишда чигаллашганлиги маълум. Империализмнинг, аввало Америка империализмининг сиёсати 70-йилларда кескинликни юмшатиш йўлида эришилган ютуқлардан кўпини йўққа чиқариш хавфини солмоқда. Қуролланиш пойгасини авж олдираётган НАТОнинг урушқоқ доиралари социализм билан капитализм ўртасида вужудга келган ҳарбий-стратегик мувозанатни қўпориб ташлашга, жаҳон майдонидаги кучлар нисбатини ўз фойдасига ўзгартиришга уринмоқдалар. Бунда Хитойнинг тинчлик ишига душманчиликдан иборат ҳозирги ташқи сиёсатидан актив фойдаланилмоқда. Натижада кескинликни юмшатиш йўлида катта тўсиқлар пайдо бўлди. Ўтган ўн йиллик ўрталарида бирмунча камайтирилган уруш хавфи яна кучайди.

Шу сабабли партиямизнинг XXVI съезди шу қадар зўр диққат-эътибор билан кутиб олингани равшан. Биз ўзимизга қарши қилинаётган игвогарликка жавоб берамизми? Вашингтоннинг дағдағали декларациялари ва хатти-ҳаракатларига Москва нима дейди, унга қандай жавоб қайтаради? Съезд арафасида чет элдагилар мана шулар ҳақида фикр юритиб, баҳслашишган эди. Энди баҳслашишга ўрин қолмади. КПСС XXVI съезди халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашнинг кенг амалий программасини эълон қилди.

Кескинликни юмшатишни сақлаб қолиш, қуролланиш пойгасини жиловлаш, тинчликни мустаҳкамлаш барча халқларнинг манфаатларига мос бўлиб тушади. Ҳар қандай ядровий тўқнашув инсоният бошига беҳисоб кулфат келтирган бўлур эди. Бунга йўл қўйиб бўлмайди! Ҳозирги замоннинг энг ўткир масаласи — уруш ва тинчлик масаласига КПСС ёндашувининг моҳияти мана шундан иборат.

Даҳшатли вайронгарчилик кучига эга бўлган қурол илгари ҳеч қачон бу қадар тез суръатлар билан тўпланмаган эди. Низоларни ёки можароларни ҳал этиш учун бу қуролдан фойдаланиш йўлидаги уриниш илгари ҳеч қачон Ер куррасидаги бутун цивилизацияга ва ҳатто ҳаётнинг ўзига бу қадар хавф солмаган эди.

Мана шулардан хулоса чиқариб, термо-ядро урушини сиёсатнинг оқилона ва сал бўлмаса «қонуний» давоми деб билиш жиноятдир, деб айтмоқ керак. Ҳозир ҳар қандай масъулиятли давлат арбоби кучга ишониш, ракета-ядро қуролини қўлланишга умид боғлаш инсониятнинг келажагини таҳлика остига қўйишини англаб олишга мажбур.

Бироқ, афсуски, Атлантика океанининг ҳар икки тарафидаги баъзи сиёсатчиларнинг баёнотлари ва ҳаракатлари улар буни тушунмаётганликларидан ёки тушунишни хоҳламаётганликларидан далолат беради. Бунинг устига улар «чекланган», «дозаланган» ядро уруши тўғрисида гап сотиб, одамларнинг онгига ракета-ядро тўқнашувига йўл қўйиш мумкин, бу тўқнашув мақбул деган фикрни сингдиришга уринмоқдалар. Шу боисдан ҳам, ўртоқлар, термо-ядро урушининг ҳалокатли оқибатлари тўғрисидаги ҳақиқатни барча халқлар тўла-тўкис англаб олишлари муҳимдир. Шунга биноан, КПСС XXVI съезди турли мамлакатларнинг энг таниқли олимларидан ядро ҳалокатининг олдини олиш мутлақо зарурлигини кўрсатиб берадиган мўътабар халқаро комитет тузиш тўғрисидаги таклифни маъқуллади.

XXVI съезднинг ташқи сиёсат программасини умуман таърифлаган пайтда КПССнинг халқаро ишлардаги йўли вақтинчалик тебранишларга тобе эмаслигини, қандайдир тор, худбинлик мақсадларига бўйсундирилмаганини, бирон-бир халққа ёки давлатга қарши қаратилмаганини фаҳмлаб олса бўлади. Бу программа урушга қарши, милитаризмга ва янги мустамлакачилик кучларига қарши қаратилгандир. Бу программа тинчликни таъминлашга, халқаро майдондаги бутун вазиятни соғломлаштиришга қаратилгандир.

Ҳозир бизнинг программамизни парламентлар, ҳукуматлар, партиялар, жаҳон жамоатчилиги кенг суратда муҳокама қилмоқда. Шу муносабат билан баъзи бир жиҳатларга тўхталиб ўтмоқчиман.

Европада ўртача олисликка учадиган янги ракета-ядро воситаларини жойлаштиришни чеклаб қўйиш тўғрисида. Шу таклиф хусусида Ғарбдагилар оғизларига келган турли-туман гапларни кўплаб айтдилар. Ҳолбуки, бу мутлақо равшан масала эди. Қурол-яроғларни қисқартириш тўғрисида музокаралар олиб боришни хоҳлаган тақдирда, бу ишни астойдил ва муваффақиятга эришиш умиди билан қилишни хоҳлаган тақдирда қурол-яроғларнинг мавжуд даражаларини — лоақал музокаралар вақтида кўпайтирмай турган яхши эмасми, ахир?

Ўртоқ Брежневнинг яқинда Прагада сўзлаган нутқида Европадаги ракета-ядро қуролини камайтириш проблемаси жуда очиқ-равшан тасвирлаб берилди. Совет позициясининг моҳияти шундан иборатки, Европа қитъасида вужудга келган тахминий ҳарбий мувозанатни бузмай, унинг даражасини қадам-бақадам камайтиришга эришмоқ керак.

Маълумки Совет Иттифоқи Европада ишонч тадбирларини қўлланиш зонасини кенгайтиришни таклиф қилди. Биз ишонч тадбирларини Узоқ Шарқда қўлланиш тўғрисида ҳам бир битимга келишга тайёрмиз. Аммо Пекиндагилар бизнинг таклифларимизни шоша-пиша пропаганда деб атадилар. Аммо мана шу жуда катта ва нотинч зонадаги вазиятни соғломлаштириш проблемаси кўндаланг бўлиб турибди ва хавфсизликка интилган киши бу проблемани ҳал этиш йўлларини қидиришдан бўйинтовлай олмайди.

Яна бир муҳим масала устида тўхталиб ўтмоқчиман. Қўшма Штатларда у ёки бу конкрет масалалар хусусидаги музокараларни халқаро проблемаларнинг бутун спектори билан «боғлиқ равишда» олиб бориш керак, деб зўр бериб такрорламоқдалар. Ҳали яқиндагина Американинг аввалги маъмурияти ҳамма нарсани «инсон ҳуқуқлари» тўғрисидаги бошдан-оёқ сохта ғамхўрлик билан боғлаб келган эди. Энди янги «боғланишлар» тўқиб чиқарилди. Хўш, буларнинг ҳаммаси нимага хизмат қилади? Шунга хизмат қиладики, айтайлик, стратегик қуролларни чеклашга оид музокаралардан бош тортмоқдалар, можароли вазиятларни кескинлаштирмоқдалар, бошқа мамлакатларнинг ички ишларига бевосита ёки бавосита аралашмоқдалар. Рейган маъмуриятининг Сальвадорга нисбатан ўтказаётган сиёсати ёки блокларга қўшилмаган мустақил Афғонистонга қарши игвогарликлари шундан дарак бермайдими, ахир?

Социалистик Польша теварагидаги машмашаларни олиб кўрайлик. Ғарбдаги баъзи арбоблар, бир томондан, кескинликни юмшатиш истиқболларини шу мамлакатдаги воқеаларнинг ривожига боғлиқ қилиб қўйсалар, иккинчи томондан, Польшадаги аҳволни издан чиқаришга, танглик даврининг бартараф этилишини қийинлаштиришга интилмоқдалар. Бу — риёкорона ва авантюристик позициядир. Поляк коммунистлари, поляк меҳнаткашлари бақувват мустақил социалистик ватанни барпо этдилар. Улар ўз ғалабаларини қўлдан бермайдилар. Халқ Польшасининг бемалол ишонса бўладиган содиқ дўстлари борлигини эслатиб қўймоқчиман.

Совет Иттифоқи халқаро муҳитни тубдан соғломлаштириш учун курашиб, конкрет ташаббусларни илгари сурар экан, ультиматумлар қўймайди. СССР: ё ундай бўлсин — ёки бундай бўлсин, деб мутлақо айтмоқчи эмас. Совет таклифлари актуал халқаро вазифаларни ҳал этишга кўмак бера оладиган ҳар қандай ташаббуслар муҳокама қилиниши мумкин ва лозим бўлган музокараларга, мулоқотларга даъват этмоқда. Совет Иттифоқи АҚШ, Франция, ГФР билан, бошқа мамлакатлар билан икки томонлама муносабатлар доирасида ҳам, шунингдек БМТ Хавфсизлик Кенгаши доирасида ҳам ҳар қандай лавозимдаги вакиллар иштирокида мана шундай мулоқотга тайёрдир. Ўртоқ Брежнев яқинда таъкидлаб ўтганидек, бунда биз аввалдан ҳеч қандай шартлар қўймаймиз.

Ғарбдаги муайян доираларнинг биз билан дўқ-пўписа тилида гаплашиш, уларнинг кескинлик ва «совуқ уруш» ёқасида хатарли найрангбозлик қилиш йўлидаги уринишларига келганда, партиямиз қатъий қилиб шуни айтадики, биз ўз мамлакатимизнинг ва иттифоқчиларимиз қонуний манфаатларининг камситилишига сира йўл қўймаймиз.

Совет Иттифоқи халқаро муносабатларни яхшилаш манфаатларини кўзлаб, қатъият билан ҳаракат қилар экан ўз ҳушёрлигини бўшаштирмайди. XXVI съезд бу хусусда жуда аниқ гапни айтди. Совет халқининг ва унинг дўстларининг тинч яшаши учун мустаҳкам қалқон керак. Бизда мана шундай қалқон бор, бу қалқон шавкатли Совет Қуролли Кучларидир, бу қалқон — Варшава Шартномасида қатнашувчи мамлакатларнинг иттифоқчи армияларидир.

Совет Тинчлик программасини рўёбга чиқариш бир йилга мўлжалланган эмас. Ҳозирнинг ўзидаёқ бизнинг программамиз аслини олганда жуда муҳим иш қилмоқда. У кўпгина ҳукуматларни кескин халқаро масалалар хусусидаги ўз позицияларини қайта-қайта кўриб чиқишга ундамоқда. У турли сиёсий маслаклардаги кенг демократик кучларни, урушга қарши кучларни активлаштирувчи омил бўлиб хизмат қилмоқда. У одамларнинг дилига қалтис вазиятдан қутилишнинг реал иложи борлигига ишонч бахш этмоқда.

Ўртоқлар! Тинчлик йўлидаги курашни халқларнинг социал тараққиёт йўлидаги кураши билан бирлаштириш, қўшишни Ленин империалистларнинг уруш, талончилик ва зўравонлик сиёсати йўлига мустаҳкам тўсиқ қўйишнинг реал имконияти деб билган эди. Мана шундай ёндашиш ҳозир ҳам партиямиз учун халқаро ишлардаги тўғри йўл бўлиб хизмат қилмоқда.

Бизнинг партиямиз тинчликсеварлик сиёсатини озодлик, демократия ва миллий мустақилликнинг ҳаққоний ишини қўллаб-қувватлаш билан узвий равишда боғлаб олиб бормоқда. Аммо Совет Иттифоқининг бошқа мамлакатларга, бошқа халқларга бераётган ёрдами қандайдир ғаразли мақсадларни кўзлайди, деб ҳеч ким ва ҳеч қачон исботлай олмайди. Бундай фактлар йўқ. Унинг ўрнига бошқа фактлар бор. Мустамлакачилик маънавий жаҳолатга маҳкум этган кишиларга совет мутахассислари билим бермоқдалар. Қашшоқлик ҳукм суриб келган жойларда бизнинг кўмагимиз билан индустриал ва аграр марказлар вужудга келмоқда. Империализмнинг зўравонлик тазйиқига дуч келаётган халқларга бизнинг мададимиз ўз мустақиллигини ҳимоя қилишда ёрдам бермоқда. Биз мана шундай ленинча интернационал сиёсат билан фахрланишга ҳақлимиз ва бу билан фахрланамиз.

Ленин америкалик журналист Луиза Брайант билан суҳбатда бундай деган эди: «Бизнинг ҳукуматимиз уларнинг дидига ёқмаслиги учунгина Вильсоннинг биз билан алоқа боғлашдан тақводорлик билан бош тортиши Америкага ҳеч қандай наф бермайди» Бу сўзларнинг тўғрилиги замон синовидан ўтди.

Сиёсатни реалликдан ажратган ҳолда қуриш фойдасиз ишдир. СССР гўё «жаҳонга ҳукмрон бўлишга», «жаҳон коммунистик ҳукумати»ни тузишга интилмоқда, деган ҳавойи баёнотлар билан майдонга чиқиш халқаро алоқа ва ҳамкорлик ишини хатарли тор кўчаларга киритиб қўйиши мумкин, холос. Гўё Совет Иттифоқи қўллаб-қувватлаётган «халқаро терроризм» тўғрисидаги шовқин-сурон ҳам мана шундай бемаъниликдир. Аслида эса унинг ташкилотчилари миллий озодлик кучларига қарши ҳужумни авж олдиришдан иборат қора ниятларини мана шу шовқин-сурон билан яширмоқчи бўладилар.

Совет Иттифоқи ҳамма қабул этган халқаро нормаларнинг ҳурмат қилинишига қатъий тарафдордир. Айни шу боисдан ҳам биз ҳар қандай кимсанинг хоҳ Осиё, Африка, Лотин Америкасида бўлсин — Ер куррасининг ҳар қандай жойида бошқа халқларга сабоқ бериб қўйиш ҳуқуқи, уларнинг озодликка бўлган иродасини бостириш ҳуқуқи йўқ деб ҳисоблаймиз. Инсониятни аллақачонлар ўтиб кетган замонларга, халқаро муносабатларда империалистларнинг зўравонлигини, дўқ-пўписаси, кучлиларнинг кучсизларни камситиши танҳо ҳукмрон бўлган замонларга улоқтириб ташлаши мумкин бўлган «феъл-атвор кодекси»ни биз рад қиламиз. Социал тараққиётни тўхтатиб ҳам, ман қилиб ҳам бўлмайди.

КПСС 80-йилларнинг Тинчлик программасини ўртага қўяр экан, социалистик мамлакатларнинг қардошларча иттифоқини бундан буён ҳам мустаҳкамлай беришга қаттиқ бел боғлаган. Партиямиз жаҳон коммунистик ҳаракатининг интернационал бирлигини мустаҳкамлайверади, барча марксчи-ленинчи партиялар билан ўртоқларча ҳамкорлик алоқаларини кенгайтириб, чуқурлаштираверади. Қуролланиш пойгасига қарши, тинчлик ва социал тараққиёт учун курашда улар билан биргалашиб ҳаракат қилиш инсониятнинг тинч келажагига хизмат қилади. Совет Иттифоқи империализмга қарши, ўтмиш кучларига қарши курашларда ўзининг одилона ҳаёт йўлини очаётган барча халқлар билан содиқ дўст бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Тарқоқ бўлиб ҳаракат қилганда тинчликни қарор топтириш қийин. Урушга қарши кучларнинг чинакам жаҳоншумул уюшмасигина тинчликни қарор топтиришга қодирдир. Бундай уюшма — хаёлий бир нарса эмас. Халқларнинг тинчлик мақсадлари йўлида бирлашишдек, термо-ядро уруши хавфини биргаликда тугатишдек зарур эҳтиёжи шу уюшмани юзага келтиради. Бизнинг мамлакатимиз бошқа социал системадаги мамлакатлар билан, мустаҳкам, одилона ва демократик тинчлик йўлида астойдил ишлаш ниятидаги барча кучлар билан кенг миқёсда ва амалий ҳамкорлик қилишга тайёр.

Ўртоқлар! Йигирма йил муқаддам инсон биринчи бор Ернинг тортиш кучини енгиб ўтди. Ер фарзанди биринчи марта планетамизга космос баландлигидан туриб назар ташлади. Ватандошимиз, бутун инсониятнинг ифтихори бўлган Юрий Гагарин мана шундай қилди. Космик давр бошланиши билан билим уфқларигина кенгайиб қолмади. Ер — одамларнинг умумий истиқомат жойи экани ва бу уйни ҳамма биргаликда эҳтиёт қилиб асраши лозимлиги туйғуси анча кучайди. Ленин Ватани, Гагарин Ватани инсон ақл-заковатининг битмас-туганмас имкониятларидан мана шу олижаноб иш йўлида тўла-тўкис фойдаланишга интилмоқда.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXVI съездининг бутун обрў-эътибори совет халқининг тинчликка бўлган иродаси, унинг озодлик идеалларига ихлосмандлиги енгилмаслигини тасдиқлайди!

Ленинча иш услуби учун

Ўртоқлар! Коммунистлар партияси, Ленин партияси XXVI съезддан кейин авж олиб кетган бунёдкорлик ишига, шу мароқли ва мураккаб ишга раҳнамолик қилиб турибди.

Партия совет жамиятининг раҳбари ва раҳнамо кучи сифатидаги ролини имтиёз деб билаётгани йўқ. Бу роль унга қандайдир декрет билан ҳадя қилинган эмас. Бу роль меҳнат аҳлларининг бахт-саодати йўлидаги фидокорона курашда қўлга киритилган. Зотан коммунистлар обрў-эътибор ва нуфуз узил-кесил ва абадий бериб қўйилмаганлигини жуда яхши тушунадилар. Партия ҳар куни ўзининг ҳар бир қарори билан жамиятга раҳбарлик қилиш ҳуқуқи борлигини тасдиқламоғи лозим. КПСС ҳам муваффақиятли равишда шундай қилмоқда.

Партия ишчилар, деҳқонлар, зиёлиларнинг энг яхши намояндаларини ўз сафларига жалб этмоқда. Партия жамият тўплаган тажрибани, унинг маънавий ғайрат-шижоатини умумлаштириб халқ манфаатлари, орзу-умидларини конкрет сиёсати билан ифода этмоқда. Айни шу боисдан ҳам Ленин партияси коммунистик қурилишнинг ҳаракатга келтирувчи бош кучи, коллектив йўлбошчиси бўлишга қодирдир. КПСС XXVI съезди, ленинчилар партияси съезди буни яна бир карра тасдиқлади.

Съезд стратегик йўлни ишлаб чиқди. Аммо у амалий ишда келиб чиқадиган минг-минглаб конкрет саволларга жавобларни олдиндан тайёрлаб қўйиш вазифасини ўз олдига қўйгани йўқ, албатта. Бундай жавобларни қидириб топиш ҳамма даражадаги партия ташкилотларининг бурчи ҳамда вазифасидир.

Куни кеча XXVI съезд якунларига бағишланган партия активи йиғилишлари бўлиб ўтди. Ана шу йиғилишларда оқилона, самарали қарорлар, умуман қарорлар эмас, балки мазкур район, мазкур тармоқ хусусиятларига ва уларнинг ўзига хос шароитларига татбиқан қўлланиладиган қарорлар зўр ғайрат билан изланганлиги жуда соз бўлди. Съезд қарорларини маъқуллаш — амалда маъқуллаш худди шундай бўлиши ҳам керак.

Партия, давлат ва хўжалик аппаратининг барча бўғинларидаги ленинча иш услуби планларимизни бажариш учун, мамлакат ҳаёти учун ғоят катта аҳамиятга эгадир. Совет коммунистлари ўз тажрибаларидан ҳам, бошқаларнинг тажрибаларидан ҳам шуни биладиларки, ленинча нормалардан ҳар қандай чекиниш жуда қимматга тушади.

Омма билан алоқаларни кенгайтириш ва чуқурлаштириш — Ленин талаблари орасида энг муҳими деса бўлади. Партия кучи ва нуфузининг манбаи ана шу алоқалардадир. Бу алоқалар — янгиликларни қидириб топиш ва қўллаб-қувватлашда мислсиз имкониятдир. Бу алоқалар нотўғри, хато қадамлар қўйишдан огоҳлантиради. Ана шу алоқалар — тўғри қарорлар қабул қилишнинг энг биринчи шартидир.

Партия ҳар хил йўллар билан кишилар тўғрисида ғамхўрлик қилмоқда, уларнинг ўй-фикрлари билан яшамоқда. Очиқ партия йиғилишлари ҳам, коммунистларнинг меҳнаткашлар ҳузурида сўзга чиқишлари ҳам, партия комитетларига йўлланаётган хатлар ҳам, халқ партия билан давлатнинг ғоят муҳим ҳужжатларини муҳокама этаётганлиги ҳам шулар жумласидандир.

Партия халқ турмушининг маромини яхши сезиб турибди, деб тўла ҳуқуқ билан айтиш мумкин. Партия ҳам омма билан алоқаларини доимо янгилаб туришга, шу алоқаларни жуда сезгир алоқаларга айлантиришга, жамиятда рўй бераётган ўзгаришлар, янги ҳодисаларга сезгирлик билан қарашга интилмоқда. Тафаккурнинг жонли оқими партиядан оммага ва оммадан партияга ўтиб турибди.

Ленин ҳукмрон партия бўлиб қолган партия тўғрисида кўп фикр юритди, коммунистларни кибрланиб кетишдан зўр бериб огоҳлантирди. Ленин таълим берган эдики, партиянинг ўз хатоларига муносабати — унинг жиддийлигини, ўз синфи, меҳнаткашлар олдидаги мажбуриятларини амалда бажаришга қодир эканлигини кўрсатувчи энг муҳим мезонлардан биридир. Муваффақиятлардан фахрланиш ақлий дангасаликка олиб келмаслиги, ишга астойдил берилиш тиниб-тинчимаслик, қониқмаслик туйғуси билан қўшиб олиб борилиши керак. «...Ҳар бир ҳаётий ва яшовчан партия учун, — деган эди Ленин,— ўз-ўзини танқид мутлақо зарурдир. Манманлик оптимизми энг қабиҳ бир нарсадир». Ишга танқидий, ўз-ўзини танқид нуқтаи назаридан ёндашув — турғунликка қарши зарур восита, олға ҳаракат қилиш гаровидир.

Ҳозир мамлакатда XXVI съезд қарорларини тушунтириш давом этмоқда. Умуман бу иш чакки олиб борилаётгани йўқ. Аммо нуқсонни яширишнинг ҳожати бўлмаса керак: бизда баъзи партия ва хўжалик ходимлари сўнгра эса, журналистлар ҳам борки, улар муваффақиятлар ва ютуқлар тўғрисида кўпроқ гапиришни хуш кўрадилар. Кишиларни тўлқинлантирадиган проблемалар, қийинчиликлар эса кўпинча йўл-йўлакай, шунчаки эслатиб ўтилади.

Ҳаётда яхши ва ёмон нарсалар, қувонч ва ғам-ташвиш ёнма-ён юради, ютуқлар билан бир қаторда камчиликлар ҳам бўлади-ку, ахир. Ростгўйлик партиявий фазилатдир. Бу ерда ўртоқ Брежневнинг қуйидаги сўзларини эслатиб ўтиш ўринлидир: «Пропаганда кескин мавзуларни четлаб ўтмаслиги, қийин масалалар деб аталган масалаларни тилга олишдан чўчимаслиги жуда муҳим».

Ютуқларимизни, ғалабаларимизни ҳеч ким биздан тортиб олмайди. Аммо қийинчиликларимизни, мураккаб ишларимизни ҳам ҳеч ким биз учун бартараф этиб бермайди.

Ишдаги ленинча услуб партия ички демократиясини ривожлантириш тўғрисидаги доимий ғамхўрлик билан чамбарчас боғлиқ. Барча партия ташкилотларида ҳар бир коммунистнинг овози салмоқли янграши керак. Сайлаб қўйиладиган ҳамма партия органларида ҳар бир бюро ёки партия комитети аъзосининг фаол роли сезилиб турилиши лозим. Айни биргаликда олиб борилган аҳил иш туфайли энг яхши қарорларни топиш мумкин. Ҳар қандай лавозимдаги раҳбар, ҳатто, унинг ўз нуқтаи назарига мос келмаган ҳар хил фикрларга қулоқ сола билган тақдирдагина унинг обрў-эътибори ошади.

Ленин жамиятга сиёсий раҳбарлик қилиш илмини ишлаб чиқиб, ташкил этиш масалаларига алоҳида эътибор берди. «...Хўжалик-қурилиш, асосан ташкилотчилик фаолиятида, — деган эди у, — шиддат, тазйиқ, иштиёқнинг ўзи билангина ҳеч бир иш қилиб бўлмайди. Бунда жуда узоқ вақт ва кўп йилларга мўлжалланган ташкилотчилик иши, мана шу ишгина бизни чинакам ғалабага олиб келишга қодир». Ленин 1920 йилда шундай деган эди. Бу — ҳеч қачон эскирмайдиган ҳақиқатлар жумласидандир.

Муваффақиятли ташкилотчилик иши билимдонлик, собитқадамлик, ишни виждонан бажариш, ташаббускорлик каби фазилатларнинг узвий боғланишини тақозо этади. Қуруқ маъмуриятчилик, ҳовлиқиш ва шошқалоқлик, ишчанлик ўрнига беҳуда қоғозбозлик билан шуғулланиш ташкилотчилик ишига хилофдир. Қаттиқ интизом бўлмаса, ишни ленинча ташкил этишни тасаввур қилиб бўлмайди, албатта. «...Агар биз ишчилар билан деҳқонларни астойдил интизомга ўргатмоқчи эканмиз, ишни ўзимиздан бошлашимиз керак», — деган эди Ленин.

Ишнинг муваффақияти кишиларни тўғри танлаш ва ижрони текшириш билан таъминланади. Лениннинг бу талабига амал қилиш унчалик мураккаб иш бўлмаса керак. Аммо афсуски, баъзида ҳамма ишлар бошқачасига айланиб кетади. Шундай ҳоллар бўладики, қабул қилинган қарор қумга сингиб кетгандек бўлиб қолади. Шундан кейин биринчи қарорни такрорловчи қарорлар қайта-қайта юзага келаверади. Қарорлар, Ленин айтганидек, «уларга маҳлиё бўлиш учун» қабул қилинмайди-ку, ахир.

Ижрони текширишни муваффақиятлар ва нуқсонларни шунчаки рўйхатга олишга айлантириб қўйиш керак эмас, албатта. Ижрони текшириш тамомила объектив, холис бўлган ҳолда ишни қандай қилиб яхшироқ ташкил этиш тўғрисида вазминлик билан тавсиялар бериши керак. Шундагина бу ҳақиқий текшириш бўлади, хўжа кўрсинга эмас, балки амалий иш бўлади.

Ҳозир партия сафларида 17 ярим миллион коммунист бор. Бу — буюк куч, коммунистик қурилишнинг хилма-хил соҳаларида фидокорона ишлаётган талантли кадрларнинг чинакам хазинасидир. Партиянинг обрў-эътибори ғоят катта. Уни ардоқлаб асраш ва кўпайтириш керак.

Марказий Комитет XXVI съезд кўрсатмалари асосида барча лавозимлардаги кадрларга талабчанликни кучайтираётганлигининг, партия аппаратининг иш маданиятини сабот билан ошираётганлигининг, унга янги кучлар келиб қўшилишини таъминлаётганлигининг боиси ҳам мана шунда. Ҳеч шубҳасизки, партия қарорларини бажармаётган, топширилган ишга масъулиятсизлик билан муносабатда бўлаётган, жамоат ва хизмат мавқеини суиистеъмол қилаётган, партиявий аҳлоққа хилоф иш тутаётган кишилардан партия қаттиқ жавобгарлик талаб қилмоқда.

Ўртоқлар! Совет кишилари ҳам, чет эллардаги дўстларимиз ҳам Коммунистик партиямизни меҳр-муҳаббат билан Ленин партияси, ленинчи партия деб атамоқдалар. КПСС XXVI съезди бутун партия турмуши, партия раҳбарлигининг услуби ва методлари бизда ленинча принциплар асосида қурилганлигини қайта-қайта яққол кўрсатди. Партия ташкилотчилик, сиёсий ва назарий фаолиятининг, бутун совет ижтимоий турмушининг ижодий негизи — марксизм-ленинизмдир.

(Давоми учинчи бетда).

ЛЕНИН ТАЪЛИМОТИГА АМАЛ ҚИЛИБ, ЛЕНИНЧАСИГА ИШЛАЙЛИК

(Боши 2-бетда).

Революцион кураш тажрибаси, социалистик ва коммунистик қурилиш тажрибаси бизни догматизмга, тафаккурнинг қотиб қолишига қарши, тайёр схемалар ва қолипларни ўйламай-нетмай қўлланишга қарши қатъий курашишга ўргатади. Марксизм — деб таъкидлаган эди Ленин, — догма эмас, балки ҳаракат учун дастуриламалдир. Ленинизм — догма эмас, балки ҳаракат учун дастуриламалдир, — дейишмоқда Лениннинг шогирдлари. Ленинга содиқ бўлиш — партиямиз асосчисининг ҳам назарий, ҳам амалий фаолиятига хос бўлган ижодий руҳ билан яшаш демакдир. Ленинга содиқ бўлиш — революцион таълимотимизни хоҳ ўнгдан, хоҳ «сўлдан» бузиб кўрсатиш йўлидаги ҳар қандай уринишларга қарши қатъий курашиш демакдир.

Ҳаёт оқими шиддат билан бормоқда. Хозирдаёқ ҳал этилган проблемалар ўрнига ҳал этилиши лозим бўлган янги проблемалар келиб чиқмоқда. Бинобарин кеча тўғри бўлган нарсалар эртага нотўғри бўлиб қолиши мумкин. Янги ҳодисалар ва жараёнларни ўз вақтида пайқаб билиб олиш, уларни таҳлил қилиш ва умумлаштириш, амалиёт учун янги назарий йўл-йўриқлар бериш зарурлиги мана шундан келиб чиқади.

Ленин худди мана шундай иш кўрган эди. У партияни — ишчилар синфининг ҳужумкор авангардини айни шунга ўргатди. Шундай партияни, янги типдаги революцион партияни ташкил қилиш ва мустаҳкамлаш учун курашда Лениннинг Россия ва жаҳон пролетариати озодлик ҳаракатининг ташкилотчиси ҳамда йўлбошчиси сифатидаги барча фазилатлари энг кўп даражада тўлиқ намоён бўлди. Биз шуни тамомила ҳақли равишда қайта-қайта айтамизки, Ленин даҳоси партия ишлари ва зафарларида яшамоқда ва ғалаба қозонмоқда.

Ленин партиясига мансублик — ҳам юксак шараф, ҳам юксак масъулиятлидир. Ижодий жўшқинлик, сўз билан ишнинг бирлиги ташаббус учун кенг имконият ва қабул қилинган қарорларни амалга ошириш чоғида сўзсиз интизом, талабчанлик ва айни вақтда ишонч ҳамда меҳрибонлик — Ленин бутун партияга, ҳар бир коммунистга мана шуларни васият қилган эди. Бизнинг партиямиз, унинг Марказий Комитети ҳам ленинча анъаналарни муқаддас билиб асрамоқда. Ленинча иш услуби тўғрисидаги ғамхўрлик ҳам мана шунинг ўзидир. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси доимо амал қиладиган Ленин васиятларига садоқат ҳам мана шунинг ўзидир!

* * *

Ўртоқлар! Биз Владимир Ильич туғилган куннинг 111 йиллигини нишонлар эканмиз, ленинизмнинг тарихий аҳамиятини яна бир бор таъкидлаб ўтамиз.

Совет Иттифоқида социалистик жамият барпо этилганлиги ва коммунизм қурилишига ўтилганлиги, жаҳон социализм системаси шаклланганлиги ва ўсганлиги ленинизмнинг ғалабасидир. Ишчилар ва коммунистик ҳаракатнинг муттасил ўсиб бораётганлиги ленинча революцион таълимот билан боғланган. Ана шу ҳаракат капитализм қалъаларининг ўзидаги вазиятни тубдан ўзгартириб юбормоқда. Ленин ғояларининг кучи ва таъсири мустамлака империяларининг емирилишида, илгари забун, мазлум ўнлаб миллатларнинг тарихий фаолиятига қўшилганлигида намоён бўлди.

Коммунистлар жаҳондаги вазиятни соддалаштиришга, идеаллаштиришга мойил эмаслар. Капитализм ҳали кучли. Капитализмнинг бош марказлари янги мустамлакачилик методларидан фойдаланиб, халқаро монополиялар тармоқларига таяниб «учинчи дунё»даги кўпчилик мамлакатларни ҳамон эксплуатация қилмоқда. Империалистлар тазйиқи, социал можаролар, турли миллий ва диний гуруҳлар ўртасидаги кураш мураккаб равишда чирмашиб кетганлиги Осиё, Африка ва Лотин Америкасидаги кўпгина мамлакатларда вазиятни ғоят беқарор қилиб қўймоқда. Жаҳоншумул проблемалар шу жумладан тарқоқ, социал жиҳатдан бир хил бўлмаган бу дунёда рўй бераётган фан-техника революцияси вужудга келтираётган проблемалар кескинлашмоқда.

Эскилик билан янгилик ўртасида тўқнашувлар бўлиб турган мураккаб, зиддиятли замонамизнинг воқеликлари мана шулардан иборат. Ўз-ўзидан равшанки, бу курашда биз янгилик томонида турибмиз. Биз дунё яхшироқ бўлиши мумкин ва лозимлигига аминмиз. Бинобарин биз, коммунистлар, ленинчилар дунё яхшироқ бўлиб қолишига эришамиз.

Лениннинг барча миллатлар социализмга эришадилар, аммо уларнинг ҳар бири социализмга ўз йўли билан боради, деган фикри дунёни социал жиҳатдан тобора кўпроқ ўзгартиришда йўлчи юлдуз бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда. Биз ҳаммамиз XXVI съездда революцион кучлар намояндаларининг нутқларини тинглаб конкрет ва ҳар хил сиёсий вазиятларда кураш формалари ва усулларини танлаб олиш чоғида Лениннинг назарий меросидан фойдалана билиш, ленинча методологияни қўлланиш нақадар катта самаралар беришига қайта-қайта ишонч ҳосил қилдик. Бунда омманинг тарихий ижодкорлиги, тарихий фаолияти учун ҳақиқатан ҳам ғоят кенг майдон бор.

Социализм тўғрисидаги тасаввурлар ҳамма жойда ва ҳамиша ҳам ленинча мезонларга мос келавермайди албатта, аммо социалистик ғоялар ва идеалларнинг ҳамма жойда оммалашиб бораётганлиги капитализм ўз обрўйини тушириб қўйганлигидан далолат беради. Халқлар ўзга йўлни қидирмоқдалар, бинобарин улар бугунми, ёки эртагами илмий социализмни қабул қиладилар. Маркс ва Ленин кўрсатган йўлдан борадилар.

Эндиликда социал тараққиётга интилиш бутун дунёда мустаҳкам тинчлик йўлидаги курашдан ажралмасдир. Шу боисдан ҳам тинч-тотув яшаш ленинча ғояси социализм ташқи сиёсатининг таг замини пойдевори, барча демократик тинчликсевар кучларнинг талаби бўлиб қолмоқда. Халқлар хатарли жар ёқасидан узоқлашишни, ракета-ядро фалокати хавфини бартараф этишни талаб қилмоқдалар. Биз, ленинчилар инсоният истиқболини қутқариб қолмоқ учун имкони бўлган ҳамма ишни қиламиз.

Социал тараққиёт йўлларини очиб бориш, тинчликни мустаҳкамлашга кўмаклашиш, ана шу улуғ мақсадлар учун курашда меҳнаткашларни жипслаштириш, бирлаштириш — ленинизмнинг олижаноб, инсонпарварлик бурчи шундан иборат.

Ленинизм — турмушни янгилаш тимсолидир. Ҳозирги бутун жаҳон тараққиёти Владимир Ильич Ленин хулосалари ва башоратлари йўлидан бормоқда.

XXVI съезд партиямиз, халқимиз Ленин васиятларига амал қилишга, Улуғ Октябрнинг тарихий ғалабаларини асраш ва кўпайтиришга астойдил шай эканлигини яна бир бор таъкидлади.

Яшасин барча мамлакатлар меҳнаткашлари озодлик курашининг байроғи — ленинизм!

Яшасин халқлар ўртасида ленинча тинчлик ва дўстлик сиёсати!

Ленин ва ленинчилар партияси — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

Коммунизм бинокори, улуғ Ленин ишининг давомчиси — совет халқига шон-шарафлар!

* * *

Ўртоқ К. У. Черненконинг доклади зўр эътибор бериб тингланди ва давомли қарсаклар билан бир неча марта бўлиниб турди.

ИДЕОЛОГИЯ ХОДИМЛАРИНИНГ БУТУНИТТИФОҚ СЕМИНАР-КЕНГАШИ

21 апрель куни «идеология ходимлари Бутуниттифоқ семинар-кенгашида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари М. С. Горбачев «КПСС XXVI съезди қарорлари асосида аграр сиёсатнинг актуал масалалари» мавзуида доклад қилди.

СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Г. И. Марчук, СССР Фанлар Академиясининг президенти А. П. Александров, СССР Мудофаа Министрининг биринчи ўринбосари, Бош штаб бошлиғи Н. В. Огарков, СССР Давлат хавфсизлик комитети раисининг биринчи ўринбосари С. К. Цвигун, академиклар Н. Н. Блохин, Г. К. Скрябин, Е. И. Чазовлар семинар қатнашчилари ҳузурида нутқ сўзладилар.

(ТАСС).

Тошкент районидаги Ильич номли колхоз деҳқонлари съездлар йилида улкан марраларни кўзлаб меҳнат қилишмоқда. Шу кунларда хўжалик далаларида кўкламги дала ишлари зўр уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Суратларда: (чапдан ўнгга) колхоз боғдорчилик бригадаси бошлиғи Саидкарим Саидахмедов ва колхоз раиси Саъдулла Раҳматуллаевлар ток ларни кўздан кечиряптилар; бу плёнка остига бодринг экилган; хўжалик 6-бригадаси сабзавоткорлари М. Толипова, Ғ. Толипов, А. Толиповлар далага помидор кўчати ўтқазишмоқда.

ИНДУСТРИЯМИЗНИНГ ЗАРБДОР ОДИМИ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР САНОАТИДА 1981 ЙИЛ БИРИНЧИ КВАРТАЛ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СТАТИСТИКА БОШҚАРМАЛАРИНИНГ АХБОРОТИ

Областдаги саноат бирлашмалари ва корхоналари коллективлари КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини амалга ошириш учун оммавий социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, янги ишлаб чиқариш муваффақиятларини қўлга киритдилар. Маҳсулотнинг умумий ҳажми бўйича биринчи квартал плани бажарилди. Саноат ишлаб чиқаришининг ўсиши ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 5,2 процентни ташкил этди, меҳнат унумдорлиги 2,7 процент ортди. Маҳсулот ишлаб чиқариши ўсишининг салкам 54 проценти меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига бўлди.

Қора металлургия, химия ва нефть-химияси саноати, ўрмон, ёғочсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноати, енгил саноат илдам суръатлар билан ривожланди. Машинасозлик ва металл ишлаш, бинокорлик материаллари саноати, озиқ-овқат саноати янада тараққий этди.

Маданий-маиший ва уй-рўзғор эҳтиёжлари учун товарлар ишлаб чиқариш комплектлаштирувчи узель ва деталларини қўшиб ҳисоблаганда 8 процент ошди.

Область шаҳарлари ва районлари бўйича маҳсулот ҳажми биринчи квартал планининг бажарилиши, ишлаб чиқариш ҳажми ва меҳнат унумдорлигининг ортиш суръатлари қуйидагича бўлди:

	Маҳсулот ҳажми бўйича биринчи квартал планининг бажарилиш проценти	1981 йил 1 кварталида 1980 йил бир кварталига нисбатан процент ҳисобида: ишлаб чиқариш ҳажми	меҳнат унумдорлиги
Шаҳарлар:			
Олмалиқ	102	104	104
Ангрен	103	97	97
Оҳангарон	107	109	104
Бекобод	101	107	105
Чирчиқ	101	108	103
Янгийўл	100,6	106	106
Районлар:			
Оққўрғон	103	105	105
Оҳангарон	100,7	127	121
Бекобод	102	105	98
Бўстонлиқ	104	95	94
Бўка	102	103	103
Ғалаба	106	106	103
Калинин	104	103	102
Коммунистик	104	117	109
Оржоникидзе	104	126	112
Паркент	102	111	96
Пискент	102	104	104
Ўрта Чирчиқ	100,8	115	107
Тошкент	114	104	97
Чиноз	103	109	108
Янгийўл	105	102	98

Муҳим маҳсулот турларини ишлаб чиқариш қуйидагича бўлди:

	1981 йил 1 кварталида ишлаб чиқарилди	1981 йил 1 кварталида 1980 йил 1 кварталига нисбатан процент ҳисобида
Электр энергияси — миллиард киловатт соат	3,3	99,4
Кўмир — минг тонна	1560	104
Куч трансформаторлари — минг киловольт-ампер	1776	98
Брон кабели — минг километр	4,8	98
Компрессорлар — дона	1951	110
Трактор прицеплари — минг дона	9,5	98
Тракторлар — минг дона	5,9	98
Трактор культиваторлари — минг дона	5,1	89
Пахта териш машиналари — дона	2524	104
Кўрак чувиш машиналари — дона	875	105
Электрик кўприк кранлари (махсуслари ҳам ҳисобга киради) — дона	346	100,3
Экскаваторлар — дона	385	99,2
Химия асбоб-ускуналари — миллион сўмлик	6,6	91
Қишлоқ хўжалик машиналари — миллион сўмлик	35,7	99
Йиғма темир-бетон конструкциялари ва деталлари — минг куб метр	572,8	107
Иморатбоп ғишт — миллион дона	126,4	96
Керамика пардоз плиталари — минг квадрат метр	326,5	98
Шифер — шартли миллион плита	52,4	111
Асбоцемент қувурлари — шартли километр	824	96
Қоғоз — минг тонна	6,1	99
Мебель — миллион сўмлик	23,3	113
Каноп толаси — минг тонна	3,6	108
Пахта толаси — минг тонна	46,0	109
Тикувчилик буюмлари (тўла баҳоси бўйича) — миллион сўмлик	81,3	115
Пайпоқлар — минг жуфт	96	129
Ички трикотаж — миллион дона	2,8	98
Устки трикотаж — миллион дона	1,9	96
Чарм пойафзали — миллион жуфт	3,6	100,1
Гўшт (давлат ресурслари хомашёсидан) — минг тонна	15,2	112
Колбаса маҳсулотлари — минг тонна	8,9	99,1
Қаймоғи олинмаган сут маҳсулотини сутга айлантириб ҳисоблаганда (давлат ресурслари хомашёсидан) — минг тонна	40,8	111
Усимлик мойи (давлат ресурслари хомашёсидан) — минг тонна	13,8	94
Кондитер маҳсулотлари — минг тонна	19,6	98
Консервалар — шартли миллион банка	18,0	100,8

Кўмир қазиб чиқариш, компрессорлар, пахта териш машиналари, пахта толаси, пайпоқ ва трикотаж буюмлари, гиламлар ва гилам буюмлари, консервалар, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш биринчи квартал плани ортиғи билан бажарилди.

Область саноатида фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш, асбоб-ускуналар, хомашё ва материаллардан фойдаланишни яхшилаш, ишлаб чиқаришнинг рентабеллилигини ўстириш, тайёрланаётган маҳсулот сифатини ошириш юзасидан ишлар давом этди. Юксак категория сифатидаги маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 1980 йилнинг биринчи кварталига нисбатан 26,4 процент кўпайди.

Янги прогрессив технологик жараёнлар ўзлаштирилди, ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш амалга оширилди.

Шу билан бирга айрим ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналар маҳсулот ишлаб чиқариш ва уни реализация қилиш, фойда олиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, товар маҳсулоти таннархини камайтириш, маҳсулотни зарур турда ва сифат билан ишлаб чиқариш бўйича топшириқларни бажармади. Янги ишга туширилган айрим қувватлар суст ўзлаштирилди ва тўла фойдаланилмади.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ, ТОШКЕНТ ШАҲАР СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.

ПРОЛЕТАР ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМИ САРЧАШМАЛАРИДА

(РСДРП IV СЪЕЗДИНИНГ 75 ЙИЛЛИГИГА)

1905 йил октябрь ва декабрь ойларини В. И. Ленин Россия революциясининг энг юқори юксалиш нуқтаси деб баҳолаган эди. Декабрь қуролли қўзғолони бостирилиши билан революция чекина бошлади. Революция тўлқинлари гоҳ кўтарилиб, гоҳ пасайиб турди: муваффақиятлар ўрнини мағлубиятлар, революцион кучларнинг ҳужуми ўрнини реакциянинг қаттиқ ҳуружи эгаллади.

Юзлаб мард курашчилар большевистик партия сафларидан юлиб олинди. Уларнинг кўплари жазо отряди томонидан ушланиб, судсиз-терговсиз отиб ташланди... Аммо барибир революция давомида, айниқса революциянинг юксалиш даврида партия энг яхши, илғор ишчилар ҳисобига ўсди. М. Н. Покровский, Я. Э. Рудзутак, Н. М. Шверник, Р. И. Эйхе кабилар худди шу даврда партияга кирдилар ва кейинчалик унинг таниқли арбоблари даражасига кўтарилдилар.

Большевикларнинг III съезди ва меньшевикларнинг Женева конференцияси РСДРП номи остида бир партияда икки оқим мавжудлигини, партияда ажралиш юз берганлигини яққол кўрсатиб қўйди. Партиянинг бундай аҳволда бўлиши ишчилар синфини, партияни ва қолаверса революцияни заифлаштириб қўяжагини ишчилар ўзларининг синфий туйғулари билан ҳис этмоқда эдилар.

Шу боисдан РСДРП III съездидан кейиноқ партиянинг кўпчилик аъзолари партияни бирлаштиришни талаб қилиб чиқа бошладилар. Партия оммасининг, илғор ишчиларнинг партияни бирлаштириш учун қуйидан бошлаган ҳаракати уларнинг партияни мустаҳкамлаш ва ишчилар синфи ичида унинг обрў-эътиборини кўтариш, революциянинг ғалабаси йўлида муваффақиятли кураш олиб бориш учун ҳамма кучларни жипслаштириш тўғрисидаги ғамхўрлигини ифодаларди.

Ишчилар оммасининг тазйиқи остида меньшевиклар революция юксалган кезларда большевиклар билан яқинлашишга мажбур бўлдилар. 1905 йил декабрь ойида большевиклар билан меньшевикларнинг раҳбар марказлари қўшилишиб, бирлашган Марказий Комитет тузилди ва у РСДРПнинг бирлаштирувчи съездини чақиришга тайёргарлик кўра бошлади.

Бирлаштирувчи съездни чақириш зарурлигини яна бир муҳим момент тақозо этарди. Маълумки бу даврда Россияда большевиклар ва меньшевиклардан ташқари Польша ва Литва социал-демократияси, Латиш социал-демократик ишчи партияси ва бошқа социал-демократик партиялар мавжуд эди. Бу партиялар РСДРПга кирмаган ҳолда ўзлари алоҳида ҳаракат қилардилар. Ваҳоланки чоризмга қарши кураш манфаатлари, айниқса, революция шароитида, Россиядаги барча миллатларнинг куч-ғайратини бирлаштиришни, бутун мамлакат ишчиларини жанговар интернационал бир отряд қилиб жипслаштиришни талаб этарди.

Партиянинг навбатдаги съезди ана шу масалаларни ҳал этиши лозим эди.

Тарихга «бирлаштирувчи» съезд номи билан кирган РСДРПнинг IV съезди швед социал-демократлари кўмагида ижарага олинган Стокгольмдаги Халқ уйи биносида 1906 йил 23 апрелдан 8 майга қадар иш юритди. Съездда 62 ташкилот номидан вакил бўлиб келган 112 делегат ҳал қилувчи овоз билан, 22 делегат маслаҳат овози билан қатнашди. Съездда миллий ташкилотларнинг вакиллари ҳам бор эди: Польша ва Литва социал-демократияси, Бунддан, Латиш социал-демократик ишчи партиясидан учтадан вакил, Украина социал-демократик ишчи партиясидан ва Финляндия ишчи партиясидан биттадан вакил қатнашди. Съездда Болгария социал-демократиясининг вакили ҳам бор эди.

Съездда биринчи бор РСДРПнинг Туркистондаги ташкилотидан вакиллар иштирок этди: шу даврда большевиклар позициясида турган А. Бузанский (Борисов) Иттифоқ Комитетидан, А. Зурабов (Беков) Тошкент ташкилотидан ҳал қилувчи овоз билан большевик М. В. Морозов (Муратов) Самарқанд ташкилотидан маслаҳат овози билан қатнашдилар.

Большевик делегатлар каторида В. И. Ленин, Артем (Ф. А. Сергеев), А. С. Бубнов, В. В. Воровский, К. Е. Ворошилов, С. И. Гусев, М. И. Калинин, Н. К. Крупская, А. В. Луначарский, И. И. Скворцов-Степанов, И. В. Сталин, М. В. Фрунзе, С. Г. Шаумян, Е. М. Ярославский ва бошқалар бор эди. Польша ва Литва социал-демократиясидан Ф. Э. Дзержинский, Я. С. Ганецский ва А. С. Варский, Латиш ўлкаси социал-демократиясидан Я. П. Озол большевикларни қўллаб-қувватладилар.

Ҳал қилувчи овозга эга бўлган делегатлар орасида 46 большевик ва 62 меньшевик бор эди: қуролли қўзғолонга бошчилик қилган кўпгина большевистик ташкилотлар съездга ўз вакилларини юбормаган эдилар. Съезднинг бундай состави у чиқарган қарорларнинг аксарияти меньшевистик характерда бўлишига таъсир этди.

Съезднинг дастлабки мажлислари партиянинг аграр программасини қайта кўришга бағишланди — бу бежиз эмасди: аграр масала Россиядаги биринчи халқ революциясининг асосини ташкил этар ва унинг миллий характерини белгиларди.

Аграр масала бўйича большевиклардан В. И. Ленин биринчи бўлиб сўз олди. Доҳий ҳамма помешчик ерларини мусодара қилиш ва ҳамма ерларни национализация қилиш, яъни ернинг хусусий мулклигини бекор қилиб, ҳамма ерларни демократик давлат мулкига ўтказиш талабини ёқлаб чиқди. Россия шароитида бу аграр масалани бирдан-бир тўғри ҳал қилиш эди.

Меньшевиклар ерларни муниципализация қилиш программасини ёқладилар. Бунинг маъноси — помешчикларнинг ерларини маҳаллий ўз-ўзини бошқариш органлари — муниципалитетлар ихтиёрига беришдан иборат бўлиб, деҳқонлар ерни ана шу органлардан ижарага олишлари лозим эди. Бу программанинг сиёсий зарари шундан иборат эдики, у революцион ҳаракатларга чақириш ўрнига реакцион марказий ҳокимиятни сақлаб қолган ҳолда аграр масалани тинч йўл билан ҳал қилиш мумкин, деган зарарли ҳом ҳаёлларни ёйрди. В. И. Ленин меньшевистик муниципализация программасини қаттиқ танқид қилди, унинг хатолигини ва революцион ҳаракат учун зарарли эканлигини фош этди. Съезд кўпчилик овоз билан меньшевистик аграр программани қабул қилган эсада большевиклар программага меньшевиклар таклиф қилган «бегоналаштириш» деган оппортунистик формула ўрнига помешчик ерларини мусодара қилиш шиорини киритишга муваффақ бўлдилар.

Съездда қизғин ўтган аграр программа муҳокамаси Россиядаги буржуа-демократик революциянинг ҳаракатлантирувчи кучлари ва истиқболларига баҳо беришда большевиклар билан меньшевиклар бошқа-бошқа позицияда эканлигини яна бир бор кўрсатди. Бу ҳол тактика масалаларини муҳокама қилиш вақтида янада равшанроқ кўринди. «Ҳозирги аҳвол ва пролетариатнинг синфий вазифалари ҳақида» Ленин доклад қилди. Большевиклар либерал буржуазияни фош қилишни ҳамда чоризмга ва уни қўлловчи сиёсий партияларга қарши курашда демократик кучлар билан иттифоқ бўлишни ёқлаб чиқдилар.

IV съезд партия Уставини қабул қилди. Ниҳоят, ҳақ жойида қарор топди: Уставнинг биринчи параграфи ленинча формулировкада берилди. Биринчи марта Уставга демократик централизм ҳақидаги большевистик формулировка киритилди.

Съезд поляк ва латиш социал-демократлари билан бирлашиш ҳақида қарор чиқарди, улар ўз районларидаги барча миллатларнинг пролетариати орасида иш олиб борувчи территориал ташкилотлар сифатида РСДРП составига кирдилар.

РСДРПнинг IV съезди В. И. Ленин эълон қилган ва партиянинг II съезди мустаҳкамлаган пролетар интернационализми принциплари тантанасини намойиш этди. Миллий социал-демократик партияларнинг ягона РСДРП составига қўшилиши съезднинг энг катта ютуғи эди.

Воҳид АБДУЛЛАЕВ,
тарих фанлари кандидати, доцент.

Илёс Айвазов Ғалаба районидаги «Москва» колхозининг моҳир механизаторидир. Ҳозирги кунларда у ғўза қатор ораларига биринчи ишлов беришга тайёргарлик кўряпти. Суратда: И. Айвазов. А. Абалян фотолари.

ТОШКЕНТ—ХАСКОВО

БОЛГАРИЯЛИК ДЎСТЛАР — МЕҲМОНИМИЗ

Илгари хабар берганимиздек, Тошкентда Болгария Халқ Республикаси Хасково округи делегацияси меҳмон бўлиб турибди. Делегацияга округ партия комитети секретари Анастас Тенев раҳбарлик қилмоқда. Меҳмонлар қишлоқ хўжалигига партия раҳбарлиги бўйича тажрибаларимизни ўрганмоқдалар, областнинг илғор хўжаликлари, қишлоқ хўжалиги ўқув юртлари ва илмий-тадқиқот муассасалари фаолияти билан танишмоқдалар.

Болгариялик меҳмонлар Янгийўл районидаги «Ленинизм» ва Ғалаба районидаги Георгий Димитров номли колхозларда бўлдилар. Георгий Димитров номли колхозда ўтказилган совет-болгар дўстлиги митингида иштирок этдилар. Хасково вакиллари бундан ташқари Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институти, Р. Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, Бутуниттифоқ пахтачилик илмий тадқиқот институти филиали ва «Ташсельмаш» заводида ҳам бўлдилар.

Делегация аъзолари Тошкентдаги В. И. Ленин номли майдонда доҳий ҳайкали пойига гуллар қўйдилар, В. И. Ленин номли Марказий музей филиалида бўлдилар, В. И. Ленин туғилган куннинг 111 йиллигига бағишлаб ўтказилган республика пойтахти меҳнаткашлари вакилларининг тантанали йиғилишида иштирок этдилар.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

«ХИРУРГИК ҚАСАЛЛИКЛАР»

Мазкур дарслик икки қисмдан — умумий хирургия ва хусусий хирургиядан иборат. Китобда хирургиянинг умумий масалалари, шунингдек, айрим касалликлар ҳамда шикастланишларнинг диагностикаси ва давосига тааллуқли масалалар хусусида атрофлича фикр юритилади. Фельдшер ва акушерлар учун оддий шошилинч операцияларнинг техникаси баён қилинган. Ю. А. Нестеренконинг мазкур асари медицина ўқув юртларининг фельдшерлик, акушерлик ва санитар-фельдшерлик бўлимлари талабаларига мўлжалланган.

●

«БИРИНЧИ МЕДИЦИНА ЁРДАМИ»

Ғурли хил бахтсиз ҳодисаларда ва тўсатдан касалланиб қолиш ҳолларида биринчи медицина ёрдами кўрсатишга доир умумий тушунчалар ва асосий қоидалар мазкур китобга жамланган. У асосан медицина билим юртларининг талабаларига мўлжалланган бўлса ҳам, шу соҳага қизиқувчи барча кишилар фойдаланишлари мумкин. В. М. Буяновнинг китоби рус тилидан ўзбек тилига ағдарилган.

●

«ЮРАКНИ ЭШИТИБ ҚЎРИШ АСОСЛАРИ»

Бу қўлланмада юракни эшитиб кўриш ва юракда рўй бераётган ўзгаришларни аниқлаш масаласи ҳозирги замон тадқиқотлари асосида ёритилган. Китоб терапевт-врачлар, кардиологлар, ревматологлар ва студентларга мўлжалланган. Авторлар коллективи — М. Мирраҳимов, А. Могильнер ва Я. Руппа ўртоқлар асарни ўзларининг кўп йиллик клиник тажрибалари асосида яратганлар.

●

«ҲОМИЛАДОРЛИК ТОКСИКОЗЛАРИ»

Мазкур рисолада ҳомиладор аёллар организмида рўй берадиган ўзгаришлар, уларнинг тегишли режимга риоя қилишларининг зарурлиги, ҳомиладорлик пайтидаги асоратларнинг олдини олиш ҳақида фикр юритилади. Ҳомиладорлик токсикозларининг ўз вақтида олди олинса, аниқланса она ва бола дардга камроқ чалинади деган ғоя китоб мазмунига сингдириб юборилган. Унинг автори — медицина фанлари доктори Санобар Исмоиловадир.

●

ОТА-ОНАЛАРГА МАСЛАҲАТ

Оилада бир ёшдан уч ёшгача бўлган болаларни жисмоний тарбиялаш ҳақидаги рус тилида чоп этилган рисола автори Н. Латиповадир. Унда болаларнинг анатомик, физиологик хусусиятлари ва ҳаракатлари, ривожланишининг физиологик асослари ҳақида маълумотлар берилган. Болаларни жисмоний тарбиялашда ота-оналарнинг роли кўрсатиб ўтилган. Бундан ташқари жисмоний машқларнинг, хусусан, эрталабки гимнастиканинг восита ва шакллари баён этилган. Китобча ота-оналарга, болалар муассасаларининг тарбиячиларига мўлжалланган.

Ушбу китоблар 1981 йилнинг биринчи кварталида Ўзбекистон ССР «Медицина» нашриётида чоп этилди.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ҲИНДИСТОННИНГ ОБ-ҲАВОСИ ИНЖИҚЛИКЛАРИ

ДЕҲЛИ, 21 апрель. (ТАСС мухбири). Ҳиндистонда айни баҳор пайти. Шамолсиз иссиқ кунлар бошланди. Ҳиндистон пойтахтининг кўчалари бўйлаб ўтқизилган акацияларнинг сербарг шохлари остида ҳам жазирама иссиқдан паноҳ топиш қийин. Кўчаларда у ёқдан-бу ёққа ғириллаб ўтаётган машиналар орасида мороженое ва яхна сув сотувчиларнинг аравачалари кўзга ташланади. Ҳозир уларнинг бозори чаққон. Ҳатто жазирамада ҳам тиниб-тинчимас бола-чақалар шаҳар фавворалари ва ҳовузларига ўзини урган.

Ҳолбуки мамлакатда «чинакам» иссиқ кунлар бошланишига тайёргарлик кўрилмоқда. Шу пайтда термометрнинг устуни плюс 45—50 градусгача кўтарилади. Саноат корхоналарида сув ғамлаб қўйилмоқда, ҳовузлар тўлатилмоқда.

Баҳор Ҳиндистонга фақат жазирама келтириш билан қаноатланмаяпти. Маҳаллий матбуот Орисса штатидан ташвишли хабарларни эълон қилмоқда. Бу ерда тўсатдан бошланган гирдоб бир неча минутда бир қанча қишлоқни батамом яксон қилди ва кишиларнинг ўлимига сабаб бўлди, ҳамда катта-катта майдонлардаги ҳосилни учириб кетди. Жабрланган районларга ҳозир зарур ёрдам кўрсатилмоқда — бу жойларга озиқ-овқат ва дори-дармон юборилди, электр линиялари ва сув таъминоти тикланмоқда.

Мамлакатнинг кўп қисмида қурғоқчилик бўлиши билан бирга, Штатин водийсида ва Кашмирда ёмғир йўллардаги қатқовни бир неча соат узиб қўйди. Пўлларнинг кўпини сел жиддий шикастлантирди.

Л. КОТОВ.

УЛУҒ ДОҲИЙ НОМИ БИЛАН

БЕРЛИН, 21 апрель. (ТАСС мухбири). Лейпцигдаги Руссен-Штрассе кўчасидаги 48-уй ҳовлисига ўрнатилган гранит тахтага қуйидаги сўзлар ёзиб қўйилган: «Бу уйда 1900 йилнинг декабрида В. И. Ленин ташкил этган биринчи умумрус марксистик газетаси «Искра»нинг биринчи сони босиб чиқарилган эди».

Бу ерда Ленин газетасининг шиори бўлиб қолган ва бутун дунёга тарқалган «учқундан аланга ҳосил бўлади...» сўзлари биринчи марта терилган босма станок турарди.

1956 йилнинг майида Лейпцигда «Искра» газетасининг уй-музейи очилган эди. Ўша пайтдан бери уни 1 миллиондан ортиқ киши келиб кўрди. Бутун тараққийпарвар инсоният В. И. Лениннинг туғилган кунининг 111 йиллигини нишонлаётган ҳозирги вақтда бу ер айниқса одамлар билан гавжум.

ГДРдаги Лейпциг, Берлин, Засниц, Эйслебен шаҳарларининг номларини тарих жаҳон пролетариати буюк доҳийсининг номи билан чамбарчас боғлаган.

Германия Демократик Республикасида улуғ доҳий номи билан боғлиқ 60 га яқин жой бор. Республика меҳнаткашлари доҳий хотирасини муқаддас билиб сақлаб келмоқдалар.

В. ИВАНОВ.

Афғон халқи 27 апрелда Апрель революциясининг уч йиллигини нишонлайди. Бу революция натижасида эксплуататорлар ҳокимияти ағдариб ташланди, мамлакатда янги жамият тузишга асос яратилди. Афғонистон халқ демократик партияси ва республика ҳукумати мамлакатда феодал муносабатлар қолдиқларини тугатиш, ҳар бир оила турмуш фаровонлигини ошириш сиёсатини ўтказмоқда. Суратда: Кобулдаги Спинзар майдони.

Г. Надеждин фотоси. ТАСС фотохроникаси.

«ДЕЙЛИ НЬЮС»НИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ДОРУС-САЛОМ. Танзанияда чиқадиган «Дейли ньюс» газетаси бундай деб ёзади: ғарб давлатларининг Намибияга нисбатан тутаётган сиёсати уларнинг БМТ планлари бажарилишини барбод этишга уринаётганликларидан далолат беради. БМТнинг бу планида ана шу территорияга мустақиллик бериш кўзда тутилган.

АҚШнинг ирқчи Жанубий Африка Республикаси билан ошкора тил бириктириши ҳамда Рейган маъмуриятининг апартеид режимини қўллаб-қувватлаш тўғрисидаги баёнотини кескин танқид қилиб, газета бундай деб уқтиради: империалистик давлатларнинг Намибия масаласидаги асосий мақсади — Африка аҳолисини шафқатсиз эксплуатация қилишга имкон берувчи мамлакатдаги мавжуд мустамлакачилик тартибларини сақлаб қолишдан иборатдир.

(ТАСС).

ҲАЛОКАТНИ ДАФ ҚИЛГАН ЖАСОРАТ

ШУ йил 19 февраль кундуз соат уч ярим эди. Абдураҳмон Қўйлиқда машинасини махсус туриш жойига қўйди-да, ошхонага кириб овқатланди. Қайтиб келиб машина эшигини калит билан очаётган эди, икки йигит илтимос қилди:

— Сквергача олиб кетинг?

— Йўқ, уёққа бормайман,— деди ўн тўққиз ёшли шофёр йигитча. У сквер орқали эски шаҳарга бориши керак эди, лекин илтимосчиларнинг турқи совуқлигини кўриб мулоҳаза қилди ва «ёлғон гапириб» қўя қолди.

— Бўлмаса Рисоваягача олиб кет, хурсанд қиламиз,— деди йигитларнинг каттаси илтижо билан, ўзини шошиб тургандек кўрсатиб.

— Ҳа, ўтирақолинглар,—деди Абдураҳмон.

— Илтимос, жуда шошиб турибмиз,— деди бир маҳал йўловчи,— уч юз метр ичкарига ташлаб чиққин,— у қўли билан ўнг томонга бурилишни ишора қилди,— хурсанд қиламиз, қўрқма.

Ярим километрдан ортиқ юришди, йўловчилар жим. Яна озгина юрилгач, энди бўёққа бур, деди орқада ўтиргани.

Куппа-кундўзи бўлишига қарамай Ғиждувон кўчаси жимжит, ҳеч зоғ кўринмасди. Энди Абдураҳмон ғурурни йиғиштириб қўйди:

— Йўқ, уёққа бормайман. Кўчанинг юзида тушамиз дегандинглар-ку.

— Юрасан,— деди ёнида ўтирган бадбашара йигит унга совуқ қараб,— бўлмаса, ўласан!..

Шофернинг ўнг биқинига бирнима қадалди. Абдураҳмон кўз қири билан уни кўрди: ялтироқ пичоқ!..

Ранги қув ўчди...

У машинани ўша кўчага бурди. Ҳайдайверди. Кўча тупик экан, охирига борганда «тўхта» деди ёнидаги.

Тўхташи билан орқада ўтирган газанда шофернинг бўйнига арқон ташлади, ўзига тортиб бўға бошлади. Ўриндиқ суянчиғининг тепасида бош қўядиган кичкина суянчиқ ҳам бор эди. Шофернинг калласини тезда орқага қайириб олиш учун мана шу суянчиқча газандага халақит берди, Абдураҳмонга эса ёрдам. Абдураҳмон бўйнига арқон тушиши билан калитни суғуриб кўчага отиб юборди. Газандалар машинасиз уни ўлдириб олиб кетолмасликларини ўйлаб, шундай қилди...

Арқон тобора томоғига ботиб, нафас олиши қийинлашиб борарди. Ёнидаги «йўловчи» бир бўлак арқон билан унинг қўлларини орқасига боғлади. Абдураҳмон ўлим талвасасида кўзлари жавдираб рўпарасига — икки томондаги уйларнинг эшигига қарар, эшиклардан эса ҳеч ким чиқмасди. Рўпарасидаги ойнага кўзи тушиб, қўрқувдан даҳшатга тушган, бўғилишдан кўкариб бораётган ўз башарасини кўриб янаям қўрқиб кетди: «наҳотки, наҳотки куппа-кундузи, шундай ўлиб кетсам!».

Шу пайт, шундоққина машина рўпарасидаги — беш-олти метр наридаги пастқамгина уйнинг кичкина эшиги очилди ва ҳарбий форма кийган йигит кўринди! У эшикдан чиқди-ю, булар томонга қаради.

Ёнида ўтирган газанда буларга ҳайрон бўлиб қараб қолган ҳарбий йигитга қўли билан «ҳечнарса бўлаётгани йўқ, уйингга қайтиб кир» ишорасини қилди. Бу ишорада «нафасингни ўчир» деган таҳдид ҳам бор эди. Абдураҳмон эса бақира олмасди — нафаси чиқмайди, қўллари боғлиқ. Ҳали оёғи боғланмаган эди. Икки оёғини юқори кўтариб машинанинг олд ойнасини тепди!.. Қўлида портфель тутган ҳарбий формали йигит қайтиб уйга кирди. Абдураҳмоннинг бутун вужуди музлаб кетди: «Наҳотки қўрқди, наҳотки қайтиб чиқмаса?!».

Йўқ, орадан ўн секунд ҳам ўтмай ҳарбий йигит қўлида бир қулоч темир билан эшикдан отилиб чиқди!..

Газандалар бирин-кетин машинадан тушиб коча бошлаш-

ОҚИБАТ

ди. Абдураҳмон Раҳматуллаев халоскорни кўргач кучга тўлиб, вужудида интиқом ҳисси гупирди: қўллари боғлиқлигича машинадан тушиб уларни қувди. Орқада кочаётганига етиб олиб, ўзини унинг оёқлари остига ташлади. Газанда йиқилди. Туришга улгурмади: ҳарбий йигит етиб келиб, қўлларини қайириб, тинчлантирди. Кейин Абдураҳмоннинг қўлларидаги арқонни ечиб, босқинчининг қўлларини орқага қилиб боғлашди ва машинага босиб Ҳамза район ички ишлар бўлимига олиб бордилар...

Орадан кўп ўтмай иккинчи газанда ҳам топиб келтирилди. Улар билан танишинг:

Хаскинд Моисей Григорьевич — 1948 йилда Тошкентда туғилган, миллати яҳудий, илгари бирнеча марта қамалган. Алоҳида хавфли газандалар рўйхатига олинган...

Ҳайдаров Жамол — 1959 йилда туғилган, ўзбек, илгари саккиз йил қамоқ жазосига ҳукм қилинган.

Энди халоскор билан танишинг: Шмарин Владимир Степанович — 1945 йилда Тошкентда туғилган, ички қўшин ҳарбий бўлинмасида Тошкентда хизмат қилади. Хотини Лидия Шмарина корхонада кадрлар бўлимида инспектор, ўғли Олег 14 ёшда, қизи Юлия 9 ёшда.

...Владимир Степанович ўша куни Ғиждувон кўчасида яшовчи онаси Татьяна Александровнани кўргани келган эди. У ўзи Юнусободда кўпқаватли уйда яшайди, ҳар гал бу маҳаллага келганида яйрайди. Бу маҳалла, бу кўча — унинг киндик қони тўкилган жой. Шу ерда туғилиб вояга етди, болалиги, ўсмирлигининг ширин дамлари, завқли кунлари шу ерда ўтган. Бу кўчадаги ҳар бир уй, ҳар бир дарахт унинг учун қадрдон...

Онаси билан хайрлашиб кўчага чиқди-ю, машинадаги воқеани кўрди ва нима гаплигини дарров пайқади. орқасига қайтиб, ағанаб кетмасин учун деворга устун қилиб тираб қўйилган темир қозиқни юлқиб олди ва ёрдамга шошилди!..

— Қўрқмадингизми, Владимир Степанович, улар икки киши, газандалар, қуролланган бўлиши мумкин?— сўрайман ундан.

— Йўқ, қўрққаним йўқ,— дейди Владимир Степанович,— чунки, мен формада эдим. Совет Армиясининг хизматчиси — прапорщик формасини кийиб туриб қандай қўрқишим мумкин? Мундирнинг шарафи қаёқда қолади? Кейин — ўз уйимда эдим... Гапнинг очиғи, машинада ўтирганлар неча кишилигини билганим йўқ. Шофер йигитчанинг даҳшатга тўлиқ кўзларини, бу умидвор кўзлар ҳаёт учун мендан нажот сўраётганини кўрдим, холос...

Владимир Степанович 1964 йилда мажбурий хизматга чақирилди. Муддат тугагач, ҳарбий хизматдан кўнгил узолмади — старшина бўлиб қолди. 1972 йилдан буён эса прапорщик. Отаси Степан Филиппович 32 йил Армияда хизмат қилди, у ҳам прапорщик эди. Онаси Т. А. Шмарина ҳам ҳарбий хизматдан пенсияга чиқди...

— Владимир Степанович, ҳаётингизда илгари ҳам шунга ўхшаш воқеа бўлганми, бировни ўлимдан ё қийин аҳволдан қутқарганмисиз?

У ўйланиб қолди:

— Йўқ, эслаш қийин... Лекин, бунақа қабоҳатни кўрсам чидаб туролмайман... Ёшгина бу йигитларни одам ўлдиришга нима мажбур қиляпти? Агар очарчилик ёки урушдан кейинги оғир йиллар бўлса—тушуниш мумкин эди: оч-да, яшаш учун курашяпти... Ҳозирчи?.. Булар шунчаки, ўз вақтида керакли тарбияни олмаган...

— Спортнинг қандай тури билан шуғулланасиз, балки ўзингизга бўлган ишонч жасорат кўрсатишга имкон бергандир?

—Йўқ, махсус турлари билан шуғулланмаганман. Ўн йил радиоспорт билан машғул бўлдим, волейбол ўйнашни яхши кўраман.

Қолаверса, бу жасорат эмас, инсоннинг инсонга оқибати. Албатта, мен, яхши инсонларни назарда тутаяпман!..

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

Реклама ва эълонлар

Ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

1, 2 МАЙ СОАТ 20.00 да

КАТТА БАЙРАМ КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Бутуниттифоқ профессионал бадиий коллективлар кўриги — конкурси дипломанти ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

ВОКАЛ-ХОРЕОГРАФИК «ЛАЗГИ» АНСАМБЛИ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Ортиқ ОТАЖОНОВ, Гулсара ЁҚУБОВА

Солистлар: опа-сингил Олмагул ва Урбугул Суйербоевалар, Мавлуда Ойнақулова, Маъмуржон Мадвалиев, Мавжуда Баҳриева, Ғуломжон Дадахонов, Феруза Солиҳова, Асқарали Ҳидиров.

Ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли

ПРОГРАММАНИ — Ўғилжон ИБОДУЛЛАЕВА ва Зуҳра ТЕМИРОВА олиб борадилар.

«ЛАЗГИ» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери — Ўзбекистон ССР халқ артисти Гавҳар РАҲИМОВА.

Балетмейстер — Мунаввар ИСРОИЛОВА.

Музика раҳбари — Нажот ТУРАХЎЖАЕВ.

Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

25 апрелдан бошлаб

ЯНГИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА

Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган артист Товфиқ ОХУНДОВ раҳбарлигидаги

«АФРИКА БЕГЕМОТЛАРИ» АТТРАКЦИОНИ

Георгий ВОЛИШИНСКИЙ раҳбарлигидаги «МУШУКЛАР БИЛАН ОРИГИНАЛ ДРЕССУРА» аттракциони иштирок этади.

Томошалар соат 19.30 да, шанба кунлари 16 ва 19.30 да, якшанба кунлари 13.00, 16.00 ва 19.30 да бошланади.

КАССА СОАТ 10.00 ДАН 20.00 ГАЧА ОЧИҚ.

Справкалар олиш учун телефонлар: 44-35-84, 44-35-91.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ОКТЯБРЬ РАЙОНИДАГИ ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИ КОРХОНАЛАРИГА

тайёр маҳсулотларни тахловчилар, тараларга жойлаштирувчилар, ювиш машиналарининг машинистлари, слесарь-созловчилар, бош механик, бўлимнинг навбатчи слесарлари, газ-электр пайвандчилар, машинисткалар, бухгалтерлар, электромонтёрлар, навбатчи электриклар, токарлар, асбобсоз-слесарлар, ачитиш процессининг аппаратчилари, пиво пиширувчилар, юкчилар, ёрдамчи ишчилар. Ёлғизлар ётоқхона билан таъминланадилар.

СЕРГЕЛИ РАЙОНИДАГИ КОРХОНАЛАРГА

прессчи-вулканизаторчилар, вальцовкачилар, шприц-машиналарнинг машинистлари, резинали қоришмалар, вулканизаторчилар, каландровкачилар. Ёлғизлар ётоқхона билан таъминланадилар.

«СТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ» ТРЕСТИНИНГ 1-МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИГА

токарлар, фрезерчилар, электриклар, электрослесарлар, автомашиналарнинг ҳайдовчилари. Ёлғизлар ётоқхона билан таъминланадилар.

ЧИЛОНЗОР РАЙОНИДАГИ ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИГА

темир-бетон ва металл конструкцияларнинг монтажчилари, автопневмогусеницали кранларнинг машинистлари, газ-электр пайвандчилар, секретарь-стенографистка. Ёлғизлар ётокхона билан таъминланадилар.

МУРОЖААТ УЧУН АДРЕСЛАР:

МАРКАЗИЙ ПУНКТ — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.

ЛЕНИН РАЙОН ПУНКТИ — Т. Шевченко кўчаси, 56-уй.

ОКТЯБРЬ РАЙОН ПУНКТИ—У. Юсупов кўчаси, 3-уй.

ЧИЛОНЗОР РАЙОН ПУНКТИ — 2-квартал, 3-уй.

ҲАМЗА РАЙОН ПУНКТИ — М. Ҳасанова кўчаси, 3-уй.

ФРУНЗЕ РАЙОН ПУНКТИ — Ш. Руставели кўчаси, 62-уй.

КИРОВ РАЙОН ПУНКТИ — Энгельс кўчаси, 89-уй.

КУЙБИШЕВ РАЙОН ПУНКТИ — К. Маркс кўчаси, 59-уй.

С. РАХИМОВ РАЙОН ПУНКТИ — Қорасарой кўчаси, 270-уй.

А. ИКРОМОВ РАЙОН ПУНКТИ—22-квартал, 13-уй.

СЕРГЕЛИ РАЙОН ПУНКТИ — райисполком, Совет Армияси майдони.

Истеъдодли рассом В. Мякотиних узоқ йиллардан буён «Ўзбекфильм» студиясида ишлаб келади. Экранда сценар бўладиган мураккаб эпизодларнинг томошабинларга манзур бўлишида тажрибали рассомнинг ҳиссаси катта. Суратда: В. Мякотиних.

Л. Глауберзон фотоси.

Спорт

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

● ВЕЛОПОЙГА

Франция кўчалари бўйлаб кўп кунлик велопойга мусобақалари ниҳоясига етди. Халқаро мусобақада СССР спорт шарафини ҳимоя қилган тошкентлик динамочи Шоҳид Захриддинов катта муваффақиятни қўлга киритди. У барча босқичлар якунига кўра умумий иккинчи ўринни олиб, кўксига кумуш медаль тақди.

● ЭРКИН КУРАШ

Етти мамлакат полвонлари иштирокида ўтказилган халқаро турнирга Боку шаҳрида якун ясалди. Ҳурмат шоҳсупасининг юқори поғонасига кўтарилганлар орасида тошкентлик эркин кураш устаси ҳам бор. Динамочи Рифқат Резванов 68 килограммликлар баҳсида барча рақибларининг елкасини ерга теккизиб, турнир ғолиби бўлди.

● ВОЛЕЙБОЛ

Кеча Тошкентдаги «Меҳнат резервлари» стадионида олий лига аёллар командаларининг сўнгги босқич ўйинлари бошланди. Энг юксак натижага эришган олти кучли команда мамлакат 43-чемпионати медаллари учун курашмоқдалар. Шуни қайд этиш керакки, бу ўйинлар натижасидан қатъий назар, Свердловскнинг «Уралочка» командаси мамлакат чемпиони деган юксак номни муддатидан анча илгарироқ қўлга киритди. Кеча Тошкентнинг «Автомобилист» командаси Ворошиловграднинг «Искра» коллективи билан майдонга тушди.

● ШАШКА

Республика шахмат-шашка клубида халқаро шашка бўйича Ўзбекистон 25-чемпионати якунланди. 13 ўйиндан сўнг тошкентлик спорт мастерлари С. Гуляев ва В. Христиниковлар бир хил 9.5 тадан очко тўпладилар. Уларнинг сўнгги учрашуви ҳам дуранг натижа билан тугади. Шу боисдан ҳар икки спортчи республика чемпиони, деб тан олиндилар. Халқаро классдаги спорт мастери С. Давидов ва чирчиқлик 17 ёшли мастерликка номзод М. Абдураҳмоновлар ғолиблардан ярим очко орқада қолишди. Бу С. Давидов учун ўз имкониятидан паст кўрсаткич бўлса, чирчиқлик шашкачи учун катта ижодий ва спорт ютуғидир. М. Абдураҳмонов пойтахт области спортчилари орасида биринчи бўлиб СССР спорт мастери нормативини бажарди. Шунингдек, тошкентлик шашкачи Ю. Логачев ҳам 13 имкониятдан 8 очко жамғариб, ана шундай юксак номга сазовор бўлди.

● ШАХМАТ

Эркаклар республика чемпионатида 11 турдан сўнг тошкентлик спорт мастери Г. Аъзамов пешқадамлик қилаётир. У сўнгги турда укаси, олмалиқлик В. Аъзамов билан тинч битимга келишди. Сўнгги тўрт турда каторасига ғалабага эришаётган Д. Қаюмов пешқадамдан 1 очко орқада қолаётир.

Аёллар республика чемпионатида эса 9 турдан сўнг Р. Портон ва А. Расуловалар пешқадам. Улар ҳисобида 6,5 тадан очко бор.

ЕР СИЛКИНДИ

«Тошкент» марказий сейсмик станциясида мухбиримизга хабар қилишларича, кеча 22 апрель куни соат 3 дан 17 минут ўтганда Тошкентда 4 балл куч билан ер силкиниши қайд қилинди. Силкиниш эпицентри Тошкент яқинидаги Назарбек қишлоғида. Марказда ер силкиниши 5 баллгача етган.

Редактор Н. НАСИМОВ.

Телевидение

МТ—«ВОСТОК»

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.15 — Мультфильм. 10.35 — Ҳайвонот оламида. 11.35 — Қалбга яқин қўшиқлар. 12.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Меҳнатинг-иқболинг. 16.00 — Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар. 17.00 — Рус тили. 17.30 — Горнчилар, қаердасиз! 18.00 — Афғон артистларининг концерти. 18.30 — Миллионлар ленинча университети. 19.00 — Қувноқ нотачалар. 19.15 — Футбол бўйича кубок эгаларининг кубоги учун. 21.30 — Время. 22.05 — Композитор опералари саҳифаларида. 22.50 — Дунё воқеалари.

ЎзТВ-1

11.25 — Кўрсатувлар программаси. 11.30 — Жамиятшунносликдан ўқув кўрсатуви. 12.00 — Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак. 12.30 — Жамиятшуносликдан ўқув кўрсатуви. 13.00 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 13.30 — Светофор. 18.15 — Кўрсатувлар программаси. 18.20 — Мультфильмлар. 18.45 —Бизнинг янги адресимиз. 19.15 — Коммунистлар ҳақида ҳикоялар. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телевизион новеллалар театри. 20.15— Янги қаҳрамонлар. 20.30 —Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Турмуш ва маданият. 22.35 — Спорт программаси.

ЎзТВ-II

18.35 — Кўрсатувлар программаси. 18.40 — Болалар учун фильм. 19.15 — Реклама. 19.30 — Ўқитувчи экрани. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Ҳужжатли фильмлар.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24/IV да **Ўн учинчи раис**, 25/IV да **Алмандар**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 23/IV да **Ўжарлар**, 24/IV да **Ишонмасанг ўламан**, 25/IV да **Гулсара**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА—23/IV да **Отасининг қизи**, 24/IV да **Гуноҳкор авлиё**, 25/IV да **Баланд дорга осилма**.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосари — 335835, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325545, саноат, қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325544; адабиёт ва санъат — 325757; совет қурилиши — 325645; ахборот, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553; фотомухбир — 325894.

Р. 01949. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64683. В. 1589. 11